

KELEIVIS
DARBO 2. MONIŲ LAIKRAŠTIS

Prenumeratų metams:

Amerikoje	\$2.50
Pietų Amerikoje	3.00
Kanadoje	3.50

Pusmetį:

Amerikoje	\$1.25
Pietų Amerikoje	1.50
Kanadoje	1.75

Apskaičiuojant kainą klauskite laišku. Kreipiantis su kokiais nors reikalais adresuokite:

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER — LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
LITHUANIAN WEEKLY

Represents over 75,000 Lithuanians in New England, and about 1,000,000 in the United States

THE BEST ADVERTISING MEDIUM

Advertising Rates on Application

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 33 Keleivio Telefonas SO. BOSTON, AUGUST, RUGPIUCIO 15 D., 1945 M. Anskiro Numeris METAI XL
SOUTH Boston 3971 "Entered as Second Class Matter" February 22, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879. Kaina 4 centai.

KARAS SU JAPONIJA BAIGTAS!

Japonija Pasidavė; Rusai Vos Suspėjo į Talką

Praeita savaitė karo eigose buvo begalo audringa. Rugpiučio 6 d. Amerikos orlaiviai numetė pirmą atomų bombą ant Hiroshima miesto. Ta bomba supurtė ne tik Japoniją, bet paskatino Rusiją užpulti japonus. Rugpiučio 8 d. Rusija paskelbė karą Japonijai ir rugpiučio 9 d. rusų kariuomenė pradėjo atakuoti Mandžuriją ir Koreją. Amerikos vyriausybė žinojo, kad Rusija puls Japoniją, tas reikalas buvo dar sutartas Teherane ar Jaltaje, bet dėl laiko nebuvo tikrumo. Manoma, kad atomų bomba paskatino rusus nebelaukti, nes jiems buvo pavojus pavėluoti į nubaigtųjų dalybas.

Rugpiučio 9 d. Amerikos orlaiviai numetė antrą atomų bombą ant didelio japonų miesto Nagasaki. Antroji bomba buvusi dar stipresnė, kaip pirmoji. Atomų bombos ir Rusijos įsitraukimas į karą paveikė jau ir taip jurose ir ore sumuštą Japoniją ir rugpiučio 10 d. Japonija paprasė taikos.

Sąjungininkų atsakymas

Japonai prašė taikos per savo pasiuntinybes Šveicarijoje ir Švedijoje. Amerika ir sąjungininkai, gavę Japonijos prašymą, 24 valandas tarėsi. Japonai priima Potsdamo taikos sąlygas, bet nori išsiderėti, kad Japonijos imperatorius būtų paliktas suverenės tautos valdovas. Po pasitarimų, sąjungininkai sutiko palikti Japonijos imperatorių soste, bet su sąlyga, kad jis laikysis sąjungininkų karo vadovybės įsakymų. Atsakymas japonams buvo duotas per Šveicariją, rugpiučio 11 d.

Japonų sutikimas

Rugpiučio 14 d. ankstyvą rytą Japonija davė atsakymą. Ji priima aliantų sąlygas ir prašo tartis dėl karo sulaukymo. Baigiant Keleivį ruošti spaudai dar nebuvo oficialiai paskelbta, kuri diena bus paskirta pergalės diena. Bet karas baigėsi. Kaip Vokietija Europoje, taip ir Japonija Azijoje suklopo prieš Amerikos galybę.

Potsdamo sąlygos

Pagal Potsdamo ultimatumą, Japonija netenka visų savo užkariavimų. Ji lieka tokio dydžio, kaip ji buvo tais laikais, kada ji prieš savo valią užmezgė pirmus santykius su Vakarų valstybėmis. Be to, Japonijos kaimyninės vietos bus okupuotos, jos pramonė bus sąjungininkų kontroliuojama, japonų tauta turės progos demok-

AUDROS SUARDYTAS JURŲ MILZINAS

Cia yra parodytas "Hornet," 27,000 tonų Amerikos laivas orlaiviams vežioti. Jis išbuvo kovose su japonų kamikazais (nusižudėliais) 14 mėnesių ir atlaikė visas priešo atakas. Bet kai anądien jį užklupo taifunas (jurų viesulės), jo plieno dėnį taip surangė, kad jį reikia taisyti.

Kaip Kilo ir Puolė Agresinga Japonija

Japonija kariavo prieš Kiniją virš aštuonių metų, prieš Ameriką ir Angliją virš trijų su puse metų ir prieš Rusiją ji kariavo dvi dienas. Štai svarbieji karo įvykiai Toluose Rytuose: 1937 m. liepos 7 d. japonai išprovokavo incidentą ant Marco Polo tilto prie Pekino ir pradėjo okupuoti Kiniją. 1938 m. lapkričio 12 dieną japonai užėmė Šanchajų. 1941 m. gruodžio 7 dieną japonai puolė Ameriką ir Angliją. Dar nebaigus derybų su Amerika japonų bombardieriai išdaužė Amerikos jūrų bazę Hawajų salose — Pearl Harbor. 1942 m. vasario 15 d. japonai užėmė Singapūrą ir paėmė į nelaisvę 60,000 anglų. Prieš tai japonai buvo užėmę Olandiją Indijai, veikus Filipinus, Siamą, Malajų kraštus, Burmą ir Honkongą. 1942 m. kovo 9 d. japonai užėmė Rangooną ir prisiartinę prie Indijos. 1942 m. gegužės mėnesį Amerikos karo laivai pirmą kartą suplikė japonų karo laivus Karolių juroje. 1942 m. birželio mėnesį Amerikos karo laivai sudavė antrą smarkų smugį japonų karo laivynui ties Midway sala Pacifike. 1942 m. rugpiučio mėnesį Amerikos marinai išsikėlė ant Saliamono salų. 1942 m. spalio mėn. Amerikos kariuomenė atsiėmė Aleutų salas iš japonų. 1944 m. sausio mėnesį

Amerikos kariuomenė išsikėlė ant Maršalo salų, kurios prieš karą priklausė Japonijai. 1944 m. birželio-liepos mėn. gen. MacArthur kariuomenė paėmė Guam ir Saipan salas, iš kurių pradėta bombarduoti Japonija. 1944 m. spalio 18 d. Amerikos kariuomenė išsikėlė Filipinų salose. Musų kariuomenės išsikėlimo metu įvyko didžiausias trijų dienų jūrų mušis. Japonai buvo sumušti. 1945 m. kovo 16 d. amerikiečiai užėmė Iwo Jimą salą, 750 mylių nuo Japonijos.

1945 m. gegužės 3 d. Anglijos kariuomenė atsiėmė Rangooną. 1945 m. birželio 21 dieną Amerikos kariuomenė baigė okupuoti Okinawos salą 325 mylios nuo Japonijos, o aliantų kariuomenė išsikėlė Borneo saloje. 1945 m. rugpiučio 6 dieną pirmą atomų bombą sunaikino Hiroshima mieste. 1945 m. rugpiučio 8 d. Sovietų Rusija paskelbė karą Japonijai. 1945 m. rugpiučio 10 d. Japonija paprasė taikos. 1945 m. rugpiučio 11 Ameriką ir sąjungininkai paašikino Japonijai pasidavimo sąlygas.

Kokie Buvo Šio Karo Nuostoliai

Apytikriai apskaičiavimai rodo tokius atskirų valstybių nuostolius antrame pasauliniame kare:	Šalis	Žmonių
Cekoslovakija	60,000	
Filipinai	30,000	
Suomija	183,166	
Lenkija	6,600,000	
Vokietija nuo 6 iki 10,000,000		
Sovietų Rusija	21,000,000	
Kinija	3,000,000	
Japonija	2,700,000	
Anglija	1,430,000	
J. A. Valstybės	1,070,000	
Prancūzija	1,000,000	
Italija	1,100,000	
Jugoslavija	1,685,000	
Austrija	700,000	
Rumunija	700,000	
Vengrija	600,000	
Graikija	700,000	
Olandija	275,000	
Belgija	60,000	

RUSIJA GAUS BILIONĄ NUOMOS-PASKOLOS.

Ištraukus Rusijai į karą pirmas jos rūpesnis buvo užtikrinti sau Amerikos nuomą-paskolą. Iš Washingtono skelbia, kad Rusija gali gauti dabar, kaip sąjungininkas, už vieną bilioną dolerių nuomos - paskolos pagalbą. Tokios paskolos Rusija gavo ir iki šiol, bet ji nebebuvo tiek didelė, kaip seniau. Dabar Rusija vėl bus šelpiama, kaip seniau, kariaujant jai prieš vokiečius.

Amerikoje Tuoju Prasidės Persitvarkymas Taikai

Su karo galu Amerikos ukis skubiai ruošiasi persitvarkyti į taikos gamybą. Su Japonijos pasidavimu 12 milijonų dolerių valdžios užsakymų pramonei jau pasibaigė. Per du mėnesius nuo karo galo 5 milijonai darbininkų neteks darbo karo pramonėje ir jiems reikės parūpinti taikos laiko darbų. Dabar Amerikos metinė gamyba siekia 200 milijonų dolerių, pusė jos eina pagal valdžios užsakymus. Dar šiais metais valstybės biudžetas tikima sumažinti 30 milijonų dol. Persitvarkymas į taikos laiko gamybą bus milžiniškas uždavinys. Dabar Amerikoje yra 1,400,000 bedarbių. Sustabdžius karo gamybą ir paleidus daug kareivių iš armijos, milijonai darbininkų turės surasti naują darbą taikos laiko gamyboje.

Socialinio draudimo 10 metų

Rugpiučio 14 d. suėjo lygiai 10 metų kaip Amerikoje pradėjo veikti socialinis draudimas. Per tą laiką buvo išmokėta visokių pašalpų 8,750,000,000 dolerių. Iš tų pinigų 750,000,000 dolerių buvo išmokėta senatvės pensijoms, žmonėms virš 65 metų. 2,218,000,000 dolerių buvo išmokėta valstijoms pagalbai bedarbiams ir didžiausia suma, 5,779,000,000 dolerių buvo išleista "public assistance", neturtėliams ir akliesiems šelpti. Šiuo metu socialinio draudimo fondas siekia 6,613,400,000 dolerių.

Svarbiausia socialinio draudimo šaka yra senatvės pensijos. Juo toliau, juo išlaidos senatvės pensijoms eis didyn. Dar šiais metais laukiamo, kad pensininkų skaičius gali pasiekti iki 750,000 žmonių, bent tiek bus turinčių teisę gauti senatvės pensijas.

Pasikeitė laikai

Karas tikrai baigtas. Anądien jėgų cigarečių pirkti. Pardavėjas paklausė: "kokių tamsta nori?" Kai sumokėjau pinigų, jis man pasakė: "ačiū ir pakvietė visada pas jį pirkti ir rinktis, kokių tik aš noriu. Nebereikia nuolankauti, tykoti ir gaus, dėkavoti. Greit ir išdidys bučeriai išmoks vėl mandagumo ir žinos, kad kostumeris yra svarbus asmuo, o ne šiaip tik pastumdėlis.

Prancūzų Socialistų Partijos kongresas

Rugpiučio 11 d. Paryžiuje prasidėjo Prancūzų socialistų partijos kongresas. Dalyvauja 800 delegatų iš

visos Prancūzijos. Svarbiausis kongreso klausimas yra "vienybė". Komunistai siūlo sulieti socialistų ir komunistų partijas į vieną "Darbo Partiją." Jei prancūzų socialistai tą siūlymą priimtų, tai visos Europos socialistinės partijos anksčiau ar vėliau susilikviduotų. Nuo Paryžiaus kongreso sprendimo pareis ar darbininkų judėjimas Europoje pasvirs į Londoną, ar į Maskvą totalitarinį "socializmą."

Gen. Eisenhower lankosi Maskvoje

Gen. Eisenhower, Amerikos kariuomenės vadas Europoje, nuvyko Maskvon į mandagumo vizitą. Jis dalyvavo kariskame Raudonojo Aikštės prie Lenino kapo ir turėjo ilgą pasikalbėjimą su Stalinu, kurį buvęs labai širdingas ir taikus.

De Gaulle atvyksta Amerikon

Rugpiučio 22 d. Prancūzijos vadas gen. De Gaulle atvyksta į Washingtoną tartis su mūsų vyriausybe dėl pokarinio Prancūzijos bendradarbiavimo su Amerika ir dėl Prancūzai reikalingos ukiškos pagalbos.

Galima uždirbti 5,000 dolerių

Kas nori uždirbti 5,000 dolerių, turi įrodyti, kas praeitą sekmadienį po pietų paleido per United Press telegrafo tinklą žinią, kad Japonija pasidavė. Ta žinia buvo pakartota per radio stotis ir dvi minutes vėliau atšaukta.

SUTARTIS GARANTUOJA METINĮ UZDARBĮ

Amerikos plieno darbininkų unijos (CIO) 2977 lokalas sudarė su Wildman Mfg. Co., Norristown, Pa. kolektyvinę darbo sutartį, pagal kurią įmonė garantuoja darbininkams minimumo darbo 1,200 valandų per metus. Jei įmonė nėra tiek darbo, darbininkai visvien bus mokami už 1,200 valandų darbo.

Tai yra pirmą tokio darbo sutartį Amerikos plieno pramonėje. Amerikos vyriausybė skelbė, kad tyrinėjama galimybė garantuoti darbininkams tam tikrą minimalinį uždarbį metams. Wildman įmonė bus bandoma praktiškai tą idėją įgyvendinti. Toje įmonėje dirba 325 darbininkai, iš jų 70% turės užtikrintą metinį darbą einant ta sutartimi.

APŽVALGA

ATOMŲ BOMBA, CIVILI-ZACIJA IR SAŽINĖ

Atomų bomba yra visai naujas, revoliucinis ginklas. Ji atidaro naują erą žmonių karų istorijoje ir valstybių santykiuose. Del tos bombos išradimo ejo karštos lenktynės tarp vokiečių ir sąjungininkų mokslininkų. Vokiečiai suklepė pirm, negu jie spėjo atomų bombą išstobulinti. Amerikiečiai ir anglai lenktynes laimėjo ir paleido naują išradimą į kruviną darbą prieš Japoniją. Viena bomba Hirošima mieste išgriovė virš pusės miesto ir užmušė 150,000 žmonių! Sekama bomba ant Nagasaki miesto, sakoma, "davė geres rezultatų..." Trečios nebereikėjo — japonai pasidavė.

Tokios žinios paprastai linksmina žmones. Smagiau darosi, kai piktas priešas susilaukia baumės už savo agresiją. Bet šiame atsitikime retas žmogus nepagalvoja: keturios tokios bombos — ir iš Bostono liktų tušti vieta, New Yorkui užtektų dešimties bombų, o su penkiomis šimtais tokių bombų galima būtų išnaikinti visus Amerikos didžiuosius miestus, su visais jų gyventojais, pramone, bažnyčiomis, mokyklomis ir viskuo kitu. Amerikos civilizacija būtų ištrauta iš šaknų, liktų tik baimės apglusintų gyventojų likučiai ir išdegintos milžiniškos duobės, kur kadaise stovėjo išdidūs civilizacijos centrai. Bostono "Traveler" iškėlė keletą klausimų sąryšyje su tos bombos pavartojimu. Kai kuriuos tų klausimų japonų pasidavimas atsakė, bet kiti jų liks atėčiai išspręsti. Jis sako:

"Kas būtų, jei vokiečiai ar japonai būtų pirmieji pradėję vartoti tą ginklą? Ar mes nekaltintume dangų del šio neįmoniško? Atsiminkime kas buvo sakoma apie vokiečių vartojamas skraidančias bombas!

"Ar mes esame pasirodę išnaikinti visas gyvybes ant tų salų, kurios taikos laiku nemazai prisidėjo prie mokslo ir pažangos žmogiškos pasaulio? Ar gal mes tikime, kad atomų bomba palies tikrai sugadintuosius ir paliks neliepus nekenksmingus gyventojus, kurie gali padaryti gera ateityje, po to, kai mes pakelsime papildomą našta gydymui jų žaizdas?

"Ir — prileidžiant, kad mokslas yra puikus dalykas — kaip bombardavimas atomų bombomis duos galimybes paprastiesiems žmonėms sukilti prieš blogus vadovus ir iškelti baltą vėliavą?

"Tikrai, atomų bomba nėra toks daiktas, kurį galima būtų sveikinti, kaip Liepos Ketvirtos spektaklį... ji gali pagimdyti karę neapykantą, kuri neišnyks per kartas tuose kraštuose, kurie bus jautę jos žemę purtinančią galybę.

"Gali būti labai civilizuotas reikalas kontroliuoti atomų bombą. Gali būti barbariška naudoti ją pilna jėga."

ATOMŲ BOMBA SPROGO IR MASKVOJE

Rusija stojo į karą prieš Japoniją, bet stojo "paskutinę valandą," kada japonai buvo sumušti. Atomų bombos pasirodymas kare buvo paskatinimas rusams nebelaukti ilgiau su "pagelba." James Breston praneša "N. Y. Times" iš Washingtono, kad galima tik spėti, kodėl Rusija dabar pasirin-

ko laiką įsitraukti į karą, bet priduria:

"Atomų bomba veikiausiai duoda atsakymą į šią klausimą. Prezidentas Truman budamas Potsdame gavo liepos 16 d. pranešimą apie pirmą bandymą su atomų bomba Naujojoje Meksikoje. Maršalas Stalinas buvo painformuotas gana miglotai, kad mes turime naują galingą bombą. "Prezidentas Truman apledo Potsdamą nežinodamas tiksliai, kada Rusija dės į karą, bet su įsitikinimu, jog Rusija nepraleis istorinės progos atsiskaityti su Japonija už 1905 m. pralaimėjimą."

Vadinasi, jeigu jus turite tokią galingą bombą, kuri daro griovimo stebuklus, tai ir aš busiu su jumis! Bet ir stodama į karą Rusija negaus sužinoti atomų bombos paslaptį, taip bent tikrina tas korespondentas. Dabar rusai galės sakyti, kad jų karą paskelbimas "nulėmė karą."

Apie atomų bombą ir Juozo "pagelbą" senatorius Willey sako šitaip:

"Atomų bomba, kuri pataikė į Hirošimą, nubloškė ir Juozą nuo tvoros, ant kurios jis tupėjo."

POTSDAM IR LIETUVA

Potsdamas buvo Teherano ir Jaltos tęsia. Del šventos aliantų vienybės Rusijai tyliai buvo palikta Baltijos kraštai ir kitos Europos Rytų tautos. Tos sritys buvo jiems paliktos, bet nepripažintos. Bent taip galima spėti iš Potsdamo nutarimų. L. A. M. Informacijų Centro biuletenyje tuo klausimu skaitome:

"Du dalykai patraukia mūsų dėmesį, komunikato skyrus, paragrafus ir sakinius pasiskaičius. Viena tai užpelnintas Vokietijos likimas. Dvi agresijos vienos iš tos pačios genties tarpe papildžius, konferencijos dalyviai yra griežtai ir galutinai nusistatę atimti iš Vokietijos bet kurią galimybę ruošti trečią agresiją."

"Antra — tai komunikato 6-tas skyrius, kur kalbama apie Karaliaučius ir Karaliaučiaus gretimus plotus. Šis punktą mūsų lietuviams yra itin svarbus. Jis tiesiogiai liečia rytinį "Hinterlandą" — mūsų tėvų ir protėvių žemę Lietuvą. Yra aišku, kad nuo vieno ar kito šios problemos sprendimo tiesioginiai priklausys ne tik Lietuvos, bet ir viso Pabaltijo likimas."

"Komunikate minima Lenkijos, Lietuvos ir Rytų Prūsijos Sandūra yra tikrai viso Pabaltijo "Achilo kulnis."

"Deja, visos 6-to skyriaus suformulavimas yra tiek silbiškas, miglotas ir dviprasmiškas, kad, prie gerų norų jame galima surasti bet kokią išvadą. Skyriaus pradžioje sakoma, kad tai buta sovietinės propozicijos, "kol bus galutinai išspręstas teritorijų klausimas taikos konferencijoje..."

"Del sovietinės tezės mes abejojimų neturime. Ms žinome, kad jų aktyse, Lietuva yra laikoma SSSR dalimi. Vienok, tai nėra Amerikos pažiūra (bent iki šiol nebuvo)."

"Komunikato redakcija tą faktą netiesioginiai kaip ir patvirtina: jame mes aiškiai randame to prieštaraus žymį. Net ir Lietuva yra pavadinta savo tikroju vardu, o ne "Soviet Socialist Lithuanian Republic." Išvadoje būtų pravartu pasakyti, kad Stalinas neabejotinai mėgino kirsi iš peties į Pabaltijo Achilo kulnį — Lietuvą, kad tuo reikalu, neabe-

MOKSLININKAI, KURIE ISVYSTĖ ATOMINĘ BOMBĄ

Visas pasaulis buvo nustebintas, kuomet amerikiečiai anadien numetė Japonijon pirmutinę atominę bombą, kurios sprogimas buvo lygus 20,000 tonų TNT sprogimui. Jis nušlavė visą Hirošimos miestą. Tos bombos paslaptis buvo taip saugojama, kad 65,000 darbininkų, kurie prie jos dirbo, visai nežinojo ką jie gamina. Tą paslaptį žinojo tikrai Anglijos ir Amerikos karo štabai ir kai kurie mokslininkai. Čia yra parodyti 4 vyrai, kurie vadovavo tos bombos konstrukcijai. Skaitant iš kairės į dešinę: (1) Sir James Chadwick, Anglijos mokslininkas; (2) gen. L. R. Groves, Amerikos armijos atominų bombų projekto vadas; (3) Dr. Richard C. Tolman, Californijos Technologijos Instituto mokslininkas, ir (4) D. H. D. Smyth, Princetono universiteto fizikos skyriaus vedėjas.

Užmirštos Sukaktuvės

Rugpiučio 14 d. suėjo lygiai keturi metai nuo tos dienos, kada Atlanto vandenynė, ant Amerikos laivo "Augusta," buvo paskelbtas garsus dokumentas, vadinamas "Atlanto Charteriu." Bet apie tas sukaktuves niekas neužsiminė. Jei dabar "padorioji kompanijoj" užsimintumei apie tą dokumentą, tatau būtų skaitoma nepadoriu pasielgimu... Mat, mandagus žmonės nekaltas apie dalykus, kurie yra nemalonūs klausytojams.

Ne taip senai Atlanto Charteris buvo visų atskingų žmonių lupose. Visi jį garsino, apie jį kalbėjo ir visiems įrodinėjo, kad mūsų karo tikslai yra aiškūs, žmoniški, kilnūs ir visai neslepiami. "Mūsų karo tikslai yra surašyti Atlanto Charteryje" — skelbė mūsų vadovai. Amerikos valdiškose įstaigose ant sienų buvo iškabintas gražiai atspausdintas didelis popieris, o tame popierėje, po gražia atgaltai "The Atlantic Charter," buvo surašyti tie puikūs dalykai, del kurių mūsų šalis kariauja prieš piktus priešus. Tame charteryje buvo tikrai 8 punktai, bet juose buvo pasakyta viskas, ko karo varginama žmonija troškė ir laukė iš kruvinų skerdynių. Ten buvo pasakyta, kad Amerika ir Anglija "nesiekia teritorijinių ar kitokių užkariavimų." Ten buvo sakoma, kad visi teritorijų pakeitimai po šio karo bus daromi su tų teritorijų gyventojų laisvu sutikimu. Ten buvo užtikrinta, kad visos tautos po šio karo turės teisę taip tvarkytis, kaip jos norės. Tas dokumentas iškilmingai žadėjo grąžinti "suverenes teises ir savivaldą" toms tautoms, kurioms tos teisės prievarta buvo atimtos.

Charteris žadėjo visoms tautoms, didelėms ir mažoms, pergalems ir pergalėjoms, lygų priėjimą prie pasaulio žaliavų šaltinių, o visiems žmonėms visame pasaulyje buvo užtikrinta laisvė nuo baimės ir laisvė nuo skurdo.

Daug ką žadėjo garsusis charteris, o po visais pažadais žymioji vietoj matėsi du parašai: FRANKLIN D. ROOSEVELT ir WINSTON CHURCHILL. Greit prie tų žymių parašų prisidėjo parašai kitų valstybių. 1942 m. naujų metų dieną tą garsų dokumentą papuošė MAKSIMO LITVINOVO parašas, kuro Rusijos vardu žadėjo tą patį, ką mums žadėjo prezidentas Rooseveltas ir premjeras Churchill. Buvo ten ir daugiau parašų, viso apie 30...

Vėliau, kada atėjo laikas Atlanto Charterio pažadus mesti į istorijos šiukšlyną, pasaulis užsinojo, kad jokio dokumento, vadinamo Atlanto Charteriu, iš viso nebuvo; o jei nebuvo dokumento, tai nebuvo nei tų garsųjų parašų. Girdi, Atlanto Charteris buvo tik ant greitųjų sutarties, ant popiergalių surašytas ir tik per radio paskelbtas kreipimasis į pasaulį, bet jokio rišančio dokumento, su parašais ir antspaudomais, niekada nebuvo.

Vadinasi, tie parašai ant "The Atlantic Charter", kurie matėsi visose valdiškose įstaigose, buvo tikrai nesupratimas, o visi ant to popieriaus surašyti pažadai buvo tikrai karo meto propagandos burbulas. "Vadinasi, tikrai vaidinosi," kaip K. Binkis kadaise sakė. "Atlanto Charteris mirė tada, kai pergalė jau buvo mūsų pusėje." Jo mirimo vieta yra Irano sūnė — Teheranas, jis palaidotas gražiam Jaltos mieste, prie Juodųjų Marių, o Potsdame jam pastatytas amžinas paminklas.

Atlanto Charteris mirė. Jis įėjo į istoriją, kaip karo laiko gudrumas. Jis padėjo demoralizuoti priešą melagingais pažadais ir jis dar labiau padėjo patraukti į mūsų pusę visas pavergtas, spaudžiamas ir baisiai išnaudojamas tautas: charteris žadėjo tams pavergtoms tautoms grąžinti jų prarastą laisvę, laisvą apsisprendimą, laisvę viduje tvarkytis, kaip jos norės, laisvą priėjimą prie pasaulio žaliavų šaltinių ir daug ko kito. Taip tas charteris atrodė dabar, kada jis istorijos šiukšlynė užėmė vietą šalia pagarsėjusių KETURIŲ LAISVIŲ, šalia Chamberlaino paręžtos "TALKOS MUSŲ KARTAL", šalia Hitlerio aistringų užtikrinimų "MES NENORIME ČECHŲ," šalia Stalino iškilmingo pažado "GERBTI LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ" ir šalia daugybės kitų apgaulių, suvedžiojimų ir melų.

Jei kada kas rašys Atlanto Charterio istoriją, mes su-

žinosime, kodėl Amerika, karo eigoje begaliniai sustiprėjusi, atsimetė nuo to dokumento. Del Anglijos ir Rusijos atsimetimo jau ir dabar jokių paslaptių nėra. Stalinui ir Churchillui buvo reikalinga Amerikos pagelba, o Amerika stovėjo už Atlanto Carterį, tai kas buvo daryti? Jie pasirašė tą popierį. Bet kodėl Amerika Teherane nuo jo atsimetė, o paskui ištisus metus tą atsimetimą slėpė, tai bus kiek painesnis klausimas atsakyti.

Atlanto Carteris mirė, bet jis dar gali prisikelti, kad ir kitu vardu pavadintas. Jo prisikėlimo laikas sutaps su trečiuoju pasauliniu karu.

S. Drg.

Žmonės be vietos

Vokietijoje buvo apie 12 milijonų žmonių iš svetur svarytų dirbti į vokiečių karo dirbtuves. Amerikiečiai ir anglai jų okupuotose srityse rado virš 7 milijonų žmonių iš daugelio kraštų. Ikišio amerikiečiai, anglai ir francuzai iš jų sričių jau pasiuntė į namus 4,166,000 žmonių, kurie buvo svaryti iš 17 kraštų į Vokietiją. Dar lieka anglų, amerikiečių ir francuzų žinioje 2,147,182 žmonės.

Pasilikusiųjų skaičiuję yra 999,950 lenkų, kurių milžiniška dauguma nenori vykti į Maskvos lėlių valdomą Lenkiją. Taip pat lieka dar neišdangtų 475,000 sovietų piliečių, 238,000 italų ir likusieji yra žmonės iš mažesnių tautų Tame skaičiuję yra ir lietuviai, latviai ir k. Kodel toks didelis skaičius "sovietų piliečių" dar nėra pasiūstas namo, neiškuto: ar tie piliečiai nenori, ar truksta priemonių juos išgąsinti?

Iš 234,000 žydų, kurie iš Francijos, Olandijos, Belgijos ir Liuksemburgo buvo atgabenti į Vokietiją, grąžinta namo tikrai 10,000. Kitų nesuranda, jie, matoma, buvo išdudyti Dachau, Buchenwalde, Belsene ir kitose koncentracijos stovyklose, kur naciai buvo įtaisę masinių žudynių fabrikas.

Kol kas jokioje oficialinėje statistikoje nematyt tikro skaičiaus lietuvių. Ar juos skaitoma tarp "jvairių," ar tarp sovietų piliečių ir kodel neskelbiama oficialinių davinijų apie mažųjų tautų beviečių žmones, nežinia.

Viena reikia pasakyti: Amerikos ir Anglijos okupacinės armijos turėjo ir vis dar turi milžinišką darbą su beviečiais žmonėmis. Juos reikia globoti, maitinti, reikia surasti būdų juos

Kas Sąvaite

Taika, bet ne visiems

Pereitą penktadienio rytą Tokio radijas davė senai lauktą ir jau neišvengiamą pranešimą. Jis buvo toks: Japonija sutinka priimti aliantų ultimatumą ir pasiduoti. Ji norėtų tik vieno dalyko — neliečiamybės imperatoriui Hirohito...

Taigi, antrasis pasaulio karas jau baigtas. Jis pražudė milijonus žmonių, o gyviems paliko neapsakomą vargą ir, kol kas, mažai vilčių į laisvą ir socią ateitį.

Europoj viešpatuoja visagalis Skurdas ir jo sužiedotinė Neteisybė. Balkanuose, Lenkijoje ir Pabaltyje viena diktatūra pakeitė kita diktatūra. Ten nėra duonos, nėra ir laisvės...

Ak, taip—"me too"...

Stai jums "paskiausia naujiena":

"Anglijos komunistų partijos politika, siekimas darbininkų vienybės ir nugalėjimas torių (konservatorių), buvo stambus idėlis šiai pergalėi" (Londono "Daily Worker").

Ar girdejote, komunistai padarė galimū Anglijos Darbo Partijos laimėjimą! Bet Darbo Partija kategoriškai atmetė komunistų siulomą "vienybę," o komunistai daugelyje vietų tyčia buvo išstatę savo kandidatus, prieš Darbo Partijos kandidatus! Viso jie turėjo 21 kandidatą prieš darbiečius.

Nežiurint to, Darbo Partija laimėjo, komunistai surinko vos 102,000 balsų — mažiau, negu 1938 metų rinkimuose.

Komunistų demagogija neturi ribų. Ir kenkimą jie vadina pagelba.

Toks "baisus įžeidimas"

Rokas Mizara bėdoje. Komunistų "Laisvėje" jis skundžiasi, kad chiegiagietis Juozas Laukis jį "biauriai įžeidė." Laukis pasakė, kad šiupiški bedieviai virto cinikais ir išgamomis, butent: "Ir iš tų bedievių dabar išsiritos visokie cinikai ir išgamos — Andriuliai, Abekai, Vabalai, Mizaros ir kiti jiems panašūs besirdniai gyvūnai, su jų patalūmiais — Graičiūnu ir Šimkum ir kitais jų plauko inteligentais."

Aišku, Laukis kalba niekus. Bedievybė neturi nieko bendro su tokiais politikos lakudromis, kaip Mizara ir kiti. Kvilingu jų yra visur — pas tikinčius ir netikinčius.

Laukis tačiau sako tiesą, kad komunistai yra tik "besirdniai gyvūnai." Jei Roko motina dar yra gyva ir ji tatau žino. Ji yra bolševikų nevalninkė; ją išdavė tikras sunus!

Kalba vieną, o daro kitą

Buvusio Lietuvos diktatoriaus sunus, Julius Smetona, rašo:

"Šiandien mažiau negu bet kada kitados mes galime sau leisti prabangą draikyti mūsų pajėgas ar partinio fanatizmo pasėkioje pastatyti jas vieną prieš kitą į bergždžią kovą. Šiandien labiau negu bet kada kitados yra laikas suvaržyti asmenines ambicijas ir rimtai bei nuosirdžiai pagalvoti apie vienybę" ("Amerikos Lietuvis").

O kas ir kada mūsų tau išgabenti, o nenorintiems vyktyti į Rusiją teks ilgai parupinti kokią nors vietą sustoti ir progą kaip nors maitinti.

J. D.

tininkams neleido galvoti apie vienybę? Pačių tautininkų ambicijos, jų "partinis fanatizmas"! Smetonukas ir apie vienybę kalbėdamas dar randa galimū prikašioti Amerikos Lietuvių Tarybos "neaiškumus" ir pirmoj vietoj girti tautininkų "aiškią liniją."

Tuo keliu eidami jie tikrai nepasieks vienybės.

Vinis į grabą ar kaklą?

Komunistų pliuskis Vabalas-Pruseika rašo:

"Potsdamo konferencija įkalė paskutinę vinį į grabą lietuviškų nezaležnikų. Raketeriams — tarybininkams, jei galima taip išsireikšti, duota paskutinis patėpimas" ("Vilnis," rugpiučio 4, 1945).

Kitais žodžiais, Pruseika džiaugiasi tuo, kad Lietuvą valdo raudonieji okupantai, kad ji yra dalis sovietų "rojaus."

Well, o kada tas "draugas" važiuos į Stalino "rojų"?

Anais metais, kada Leonas buvo pakviestas važiuoti į Maskvą, jo padai išalo į fliorą...

Ką kalė ar nekale Potsdamo konferencija, čia nėra svarbu. Bet kad Vabalas sau kakton vinį įkalė — labai aišku.

"Besąlyginis nusilenkimas"

Amerikos komunistų partijos "sunus palaidunas," E. Browder, jau gailisi už nuodėmes. Naujasis komunistų fiureris Foster turi Browderio pasizadėjimą besąlyginiai nusilenkti partijos "linijai."

Nieko daugiau jis ir negalėjo daryti. Browder juk žino, kad jo partijos "linija" yra eilinis monas. Dabar pakutavoja Browderis, kada nors pakutavos ir Fosteris. Padaryta tas, ko norėjo Maskva.

Idomu, ar mūsų komunistai jau sunaikino Browderio knygas, iš kurių jie imdavo "dvasios stiprybę"?

Didžiojo Aukso Formulė

Amerikoje dar veikia Mažoji Plieno Formulė. Ji buvo paskelbta tam, kad pagaboti infliaciją, uždėti lubas algoms ir kainoms.

Amerikoje tačiau veikia ir Didžiojo Aukso Formulė, kuri jokių lubų neturi. Štai joms vienas pavyzdys:

Už šių metų pirmuosius šešis mėnesius Republic Steel korporacija turėjo 6,356,000 dol. gryno pelno. O pernai tuo pat metu ji turėjo "tik" 4,275,000 dolerių gryno pelno. Reikia, pelnai didėja.

Bet Amerika turi milijonus baltakalnių, kurie tik vargais negalais gal su galu suduria...

O kas bus, kada ateis nedarbas?

Ką duos atominė bomba?

Amerika jau turi naują ir baisų ginklą — atominę bombą. Sako, kad tas ginklas paskatino Rusiją skelbt karą Japonijai; tas pat ginklas privertė Japoniją pasiduoti aliantams.

Ginklo paslaptį kol kas žino tik Amerikos, Anglijos ir Kanados vada. Gal ir Rusijos diktatorius bus priverstas galvoti — matysim.

Atominė bomba maniaiko rankoje reikštų pragaisti pasauliui. Bet jei toji jėga bus panaudota žmonių gyvenimo lygiui pakelti, susilauksim tokios industrinės revoliucijos, apie kurią daugelis ir nesvajuoja.

St. Strazdas.

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

KAS SKAITO, KAS
TAS DUKONOS NEPRABO

IS CHICAGOS LIETUVIŲ GYVENIMO

Valdžios agentai gauda fal-
syvų stampų platintojus

Kainų administracijos of-
fiso pareigūnai veda naują
vaju, gauda platintojus fal-
syvų racionavimo stampų.
Mat, pirm kiek laiko buvo
susekti spausdintiniai, ku-
rie tas stampas padarė, bet
nepavyko sugauti daugelį
platintojų. Juodojo rinko
ir šiandien galima pirk fal-
syvų stampų.

Ryšyje su tuo pateko į bė-
dą vienas Brightono koloni-
jos lietuvis, Jurgis Urbanic-
kas. Buvo taip:

Urbanikas pirkė mėsa
pas gatvės pedliorų ir davė
racionavimo stampas, kiek
jų reikalavo "pedliorius".
Pastarasis tuoj sulaukė Ur-
banicką. Paslaptis tokia:
tas pedleris buvo kainų ad-
ministracijos agentas.

Kuo užsibaigs Jurgio Ur-
banicko bėdos, sunku pasa-
kyti.

Pasikorė lietuvis, Antanas
Mažeika

Chicagoje yra sena lietu-
vių kolonija, Astuonioliktos
Gatvės kolonija. Šiomis
dienomis mes netekome vie-
no tos kolonijos gyventojų,
Antano Mažeikos, gyvenu-
sio 712 W. 19th Pl.

Policija sakė, kad Mažeika
nusižudęs. Jis užsinėręs
ant kaklo virvę, o kitą ga-
lą priėmęs prie lovos kojos
Tuomet Mažeika puolęs iš
lovos ir pasismaugęs.

Kodėl jis taip darė, dar
neišaiškinta. Mažeika buvo
55 metų amžiaus žmogus.
Dideliam nuliudime paliko
žmoną Stelą.

Kuo nusikalto Pocius

Kai kurie chigagiečiai tu-
ri galvosukį. Jie klausia:
kuo nusikalto muzikas Ant.
Pocius, kad senovės lietuvių
dievas perkunas trenkė į jo
butą?

Šiomis dienomis Chicago-
je siautė didelis lietus su
perkuniu. Audros metu žai-
bas pataikė į buvusio Uni-
versal State banko namą,
kadaiše priklausiusį Elijo-
siui.

Žaibas sužalojo Pocius
miegamą kambarį.

Illinois lietuviai gerai
pasirodė

Bonų platinimo Illinois
skyrus praneša, kad šios
valstijos lietuviai yra pirkę
daug septintosios paskolos
bonų, viso už 10,154,067 do-
lerius. Illinois lietuviams
buvo skirta 4,500,000 dole-
rių kvota.

Imant tautines grupes, Il-
linois lietuviai stovi ketvir-
toji vietoje. Žinoma, Chica-
gos lietuviams tenka didžio-
ji dalis Illinois lietuvių iš-
pirkti bonų.

Mergaitė apsuoko real
estate agentą

Kas sakė, kad tik berni-
kai moka laidokauti ir va-

WORCESTER, MASS.
CHESTNEY'S
CANTEEN

VIETA MALONI IR SILTA

Visokių Gėrimų, Alaus,
gardžiai pagamintų Val-
gių ir UžkandžiųČia gaunama ir "Keleivis"
pavieniais numeriais90 MILLBURY STREET
WORCESTER, MASS.

gišauti? Tai neteisybė.

Pas lietuvių real estate a-
gentą neseniai atėjo 14 me-
tų amžiaus mergaitė ir pra-
šė iškeisti jos čekį. Nieko
blogo nemanydamas jis iš-
keitė čekį. Bet už kelių die-
nų bankas praneša, kad jo
iškeistas čekis yra negeras.
Jis buvo pavogtas iš pašto
dežutės ir priklauso kitam
žmogui.

Kazin kaip real estate a-
gentui pavyko sužinoti, kur
gyvena toji mergaitė. Nuėjo
pas tėvus ir šie mielai noru
grąžino pinigų, kad išvengt-
ti nesmagumo.

Pakausienui buvo padary-
ta operacija

Iš Billings ligoninės šio-
mis dienomis grįžo Rose-
lando gyventojas B. Pakau-
šienė, žmona mirusio scenos
mylėtojo Pakausio.

Ligonė jaučiasi geriau.

Esti ir tokių šiaudinių
patriotų

Bridgeport lietuvių kolo-
nijoje gražiai darbuojasi
BALF skyrius. Skyriaus na-
riai ir narės renka drabu-
žius ir turi jiems sudėti
sandėlį. Yra daug žmonių,
kurie patys pristato drabu-
žius.

Bet reikia sakyti tiesą:
pas mus randasi ir tokių
"patriotų", kurie atneša vi-
sai netinkamus drabužius
bei avalynę. Drabužių tvar-
kytojai randa červerykų be
padų, kelninių su skylėmis.
Tai pasityčiojimas iš varg-
siančių lietuvių žmonių ir
tremtinių.

A. K. Lietuvis.

WORCESTER, MASS.

Mirė Marcelė Mazurkienė

S. m. rugpjūčio 1 d. mu-
sų miesto ligoninėje mirė
Marcelė Mazurkienė-Ado-
maičiukė, 53 metų. Velionė
buvo jauniausia iš Adomai-
čių šeimos, šešių brolių ir
trijų seserų. Paliko nuliu-
dime savo gyvenimo drau-
gą Praną Mazurką ir sūnų
Albertą, 18 metų amžiaus.
Lietuvoje paėjo iš Sere-
džiaus valstijos, Papartinės
kaimo. Į šią šalį pribuvo
1913 metais, o sekamais me-
tais iškėjo už Prano Ma-
zurkos. Vyriausias jos su-
nus Antanas, 24 m. amž.,
žuvo Ispanijos pilietiniame
kare 1937 m.

Velionė buvo palaidota
rugsėjo 3 d. Worcesterio
miesto kapinėse. Laidotu-
vės buvo iškilmingos ir lai-
svos. Dalyvavo daug paly-
dovų iš mūsų apylinkės ir
iš toliau, iš Chicago buvo
atvykę sesuo Macijauskie-
nė; dalyvavo trys broliai:
Augustas, Juozas ir Bene-
diktas su žmona iš Brook-
lyno, ir sesuo Ona Trepkie-
nė iš Spencer, Mass., kuri
daugiausiai pasitarnavo li-
gonei sergant namuose.

Lydint iš grabatoriaus Dir-
sos koplyčios atsisveikini-
mo kalbą pasakė ponis Sa-
sna iš Brooklyno, velionės
draugė.

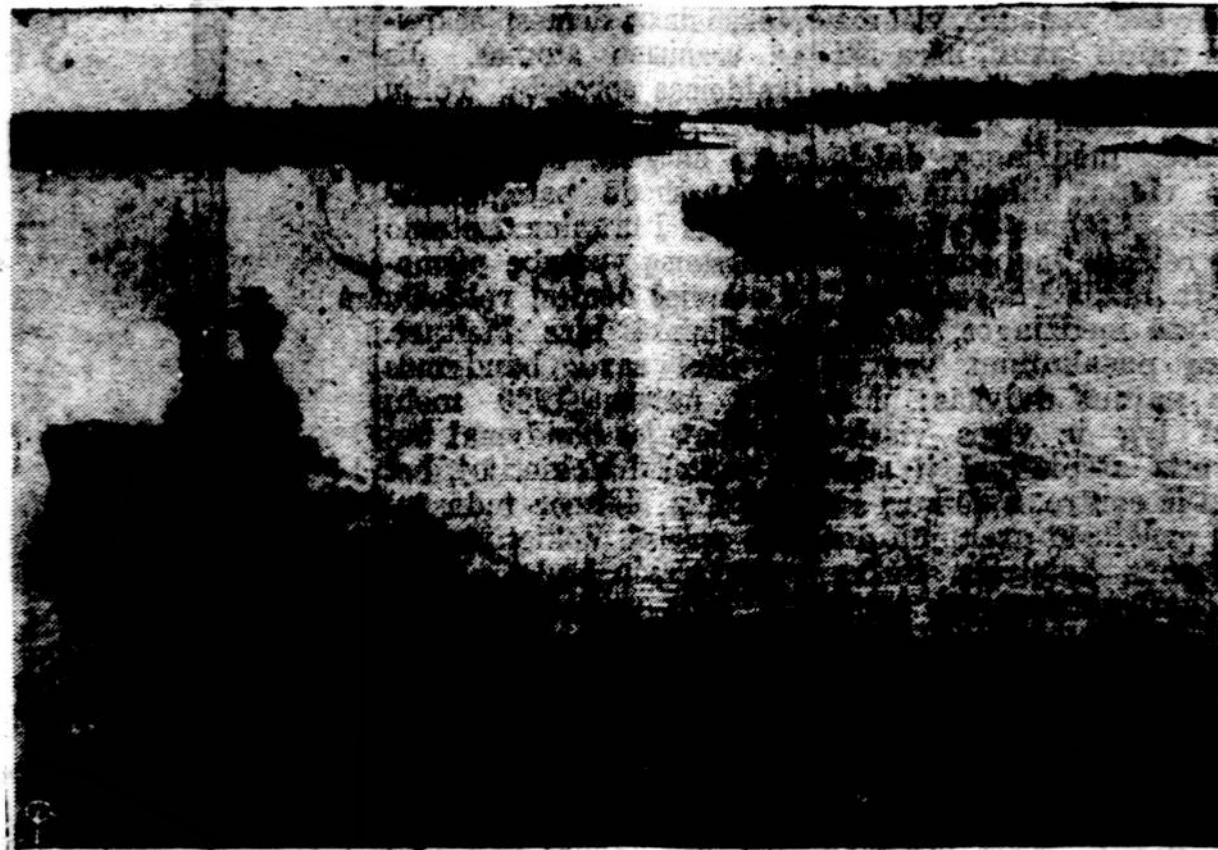
Ilsėkis ramiai, mūsų mie-
loji Marcelė, laisvoj Ame-
rikos žemėj, kol ir mes vi-
si pas tave ateisim.

Nuliudė liekam visi šei-
mos nariai ir giminės.

Brolis P. Adomaitis.

Charlestono mieste, West
Virginijoje, viena moteris
apsakundė telmūi savo vy-
rą, sakydama, kad jis ją
žiauriai suspaudęs. Bet ji
pralaimėjo bylą, nes teisė-
jas pastebėjo, kad jos vy-
ras turi tikrai viengį koją.

"KARO LAIVAI," KURIŲ TENAI NEBUVO

Priešui apgauti karo metu vartojamos visokios gudrybės. Štai, ties Scapa
Flow, Anglijos pakraščiu, matosi didieji Anglijos karo laivai. Išitkrujų gi tai
buvo mazi mediniai laivukai, apkalti plonomis lentomis, aptraukti pigiu au-
deklu ir nudažyti kaip karo laivai. Kanuolės ir bokštai buvo iš medžio. Vo-
kiečiams išrodė, kad Anglijos sargyboj stovi jos galingas karo laivynas, kai
išitkrujų tas laivynas buvo visai kitur.

SLA REIKALAI

Susivienijimas Lietuvių
Amerikoje nuo rugpjūčio 1
d. pradėjo svarbų tarpą sa-
vų gyvenime. Nuo tos die-
nos jame eina "konversija,"
narių persikėlimas iš seno-
sios apdraudos skyrių į nau-
jus. (Iš I, II, III ir IV skyrių
nariai galės keltis į V-4 ir
N-1 skyrius).

Konversija yra labai svar-
bi reforma Susivienijime.
Ją praveisti pareikalavo val-
stijų apdraudų departa-
mentai, o praėjus SLA sei-
mas vienbalsiai nutarė ją į-
vykinti.

Ta reforma reikia pada-
ryti tam, kad pagerintus
SLA padėtį ir kad užtikrin-
tus pomirtinių ir ligos pa-
šalpų išmokėjimą nariams.
Tokiais reformos jau yra pa-
darčius daugelis fraterna-
lių organizacijų, o kurios
dar nepadarė, tai jos bus
priverstos padaryti.

"Tėvynė," SLA organas
praneša, kad kai kurie Susi-
vienijimo nariai jau skelbia-
si pereina į naujus apdrau-
dos skyrius ir pasisako už
greitą tos reformos pravei-
dimą. Tie nariai nenuga-
tauja, kad jiems prisieis ko-

kį centą kitą brangiau per-
mėnėsį sumokėti, arba, jei
jie pasilieka prie senesnių
duoklių, gauti kiek mažiau
pašalpos, bet jie nori tikru-
mo, kad Susivienijimas išei-
sios apdraudos skyrių į nau-
jus, stiprės ir bus jokių
audrų nesugriauamas. Tie
žmonės yra Susivienijimo
patriotai. Tokiais turėtų bu-
ti ir visi nariai, nes visiems
yra labai svarbu, kad Susi-
vienijimas finansiskai būtų
drutas ir pajėgus.

Susivienijimo daktaras
kvotėjas dr. S. Biežis sako:

"Aš niekad nekaltinu bi-
le žmogaus, jei jam pasitai-
ko susirgti; aš kaltinu tik
tokius žmones, kurie nenuei-
na pas gydytoją pasigydyti.
Ilgai metai ir aplinkybės mu-
sų Susivienijimo senąją ap-
draudą visai pasendino. Ta
senoji apdrauda, kaip ir bi-
le veikianti esybė, susirgo.
Dabar reikia pagydyti. Pa-
sitikinti, kad dar mums vi-
siems teks matyti mūsų Su-
sivienijimą kogeriausioje ir
kovaučiausioje padėty."

Taip kalba Susivienijimo
"sveikatos ministras" dr. S.
Biežis ir teisingai jis sako.
Senoji apdrauda, koki ji y-

ra iš senų laikų, nebetinka,
ji paseno, todėl valdžios
pareigūnai reikalauja ją pa-
keisti. Tą pat nutarė pada-
ryti ir SLA seimas. Tam
pritaria ir visi susipratusie-
ji SLA nariai. Persikelti į
naujus apdraudos skyrius
reikia užtikrinti Susivieni-
jimo ateitį. O kas iš narių
nenorėtų, kad Susivieniji-
mas būtų stipras?

Kaip kiekviena organiza-
cija, taip ir Susivienijimas
Lietuvių Amerikoje turi sa-
vo priešų. Tie tai drumsčiai
ir banguina narius, arba pa-
sakoja visokius nebutus da-
lykus apie Susivienijimą.
Kai kurie prieši dedasi
"draugais" ir neva narių
pagailėdami stengiasi Su-
sivienijimui pakenkti. Bet
nariai, kurie supranta ir sa-
vo ir visos organizacijos
naudą, į priešų paskalas ne-
kreips dėmesio. Konversija
yra reikalinga, ji yra nau-
dinga, ją ir reikia praveisti.
Toks tebumie kiekvieno
SLA nario nusistatymas.

SLA Narys.

Pirmasis svetimšalių laik-
raštis Jungtinėse Valstijose
buvo "Philadelphia Zei-
tung," kurį įsteigė Benja-
min Franklin 1732 metais.

UŽSISAKYKIT

Kalendorių 1946 Metams!

"Keleivis" leidžia puikų Kalendorių 1946 me-
tams, kurį galima užsisakyti jau dabar, pristatant
už laikraštį prentumeratą, arba atskirai.

Iki šiol "Keleivio" Kalendoriai kainuodavo po
50 centų, bet skaitytojams atiduodavom už kvoterį.
Šįmet tačiau negalėsime tokio nupigūnimo daryti,
nes spaudos darbai ir medžiaga pabrango kone dvi-
gubai. Be to, 1946 metų Kalendoriaus turinys bus
daug turtingesnis ir formatas daug didesnis, negu
iki šiol budavo.

Todėl Kalendoriaus kalna šįmet bus 50 centų
"Keleivio" skaitytojams.

Siunčiant užsakymus prašome adresuoti taip:

KELEIVIS

636 Broadway,

So. Boston 27, Mass.

BROOKLYNO LIETUVIŲ NAUJINIŲ

Lietuvių siuvėjų nuotaika
po delegato rinkimų

Dabartinis laikas labai
sunku sueiti didesnių buri-
kriaučių, nes visi dirba il-
gas valandas. Galima sueiti
tiksliai pripuolamai kokiame
nors parengime, o man rū-
pėjo patirti, koki yra kriau-
čių nuotaika po tokio karšto
šturmo — delegato rinkimų.
Vadinu "karštu šturmu" to-
del, kad net mūsų lokalo
"prezidentas" prieš rinki-
mus tiek ikaito, jog jo bo-
sas A. Matulis turėjo jį ve-
ti gana šaltą dieną į Rocka-
way juras nuoga maudyti.
Liepos 21 d. įvyko kriaučių
piknikas, tai ir proga pasi-
taikė pasikalbėti su kriau-
čiais.

Piknikas buvo Dexter
Parke. Tikėjus į pikniką
sodą, galėjai matyti didžiū-
lę minią. Daugumą publi-
kos, rodos, sudarė kriau-
čiai, bet buvo gana daug ir
ne tos profesijos žmonių.
Beveik kiekviena lietuviška
kriaučių dirbtuvė turėjo sa-
vo stalus apkrautus valgiais,
gėrimais, o viršum stalų di-
delės iškabos skelbė, koki
čia dirbtuvė puotą kelia.
Manau sau, reikės nueiti
prie didesnių stalų ir pasi-
kalbėti su darbininkais.

Pirmausiai prieinu prie
J. Simėno dirbtuvės stalo.
Pasisveikinau ir pradėdam
kalbėti apie įvairius daly-
kus. Paskui paklausiau, kaip
jį jaučiasi po rinkimų. Pir-
ma vienas, paskui kitas ir
daugiau išreiškia didelį pa-
sitikinimą J. Buivudo iš-
rinkimu. Kiti sakosi bėtais
už Buivudą net pinigų išlai-
mėje. "Na, o kaip, bendrai,
visa jūsų dirbtuvė nusitei-
kusi link naujo delegato?"

— užklausi su manim kal-
banciu. "Beveik 100% mu-
sų dirbtuvė su Buivudu" —
pareiškė jie.

Einu pro Diržio dirbtu-
vės stalą. Vienas darbinin-
kas pamatęs šaukia: "Eik
čia, brolau, pasikalbėsim".
Sustoju valandėlę prie jų
stalo. Vienas man ir sako:

"Matai koks didelis kriau-
čių piknikas, dar niekad to-
kio didelio pikniko kriaučiai
praityje neturėjo ir tai to-
del, kad mes išrinkom gerą
delegatą ir apsisavėm nuo
komunistų."

Sakau: "Gal ir taip."
Kitas manęs klausia, ko-
del A. Bubnys susidėjo su
komunistais, juk jis visą lai-
ką buvo komunistų priešin-
tas. "Bubnys norėjo
džiabo, o ar jis susidėjo su
komunistais, tai nežinau.
Kad jo manadžeris Zavec-
kas laikė su komunistais
konferenciją ir su jais susi-
tarė dėl Bubnio, tai apie tai
aš girdėjau."

Dar šį tą pasikalbėjus su
Diržio darbininkais,ėjau
toliau matyti daugiau siu-
vėjų. Paėjęs kelioliką žing-
snių, žiūriu Matulio-Vaig-
nio dirbtuvės iškaba. Ir jų
kriaučiai užgulę spaudžia
baikutę. Stalas gražiai ap-
statytas ir valgiais apkrau-
tas. Žinodamas, kad toje
dirbtuvėje dirba kriaučių
"prezidentas" ir buvęs A.
Bubnio manadžeris, manau
eisiu su tos dirbtuvės kriau-
čiais pasikalbėti. Priėjęs ar-
čiau žiūriu, kad ir drg. J.
Gloveskas ten sėdi (nors
dirba ne toj dirbtuvėj). Be-
sikalbant mudviem apie so-
cialistų organizacijos reika-
tus, prisistato vienas kitas
tos dirbtuvės darbininkas ir
imam kalbėti apie kriaučių
reikalus. Klausiu:

— Na, o kaip jūs dirbtu-
vės darbininkai jaučiatės
po delegato rinkimų?

— Didžiūna mūsų dabi-
rinkų patenkinti — kalba
tos dirbtuvės senyvas žmo-
gus — ir laimė, kad Buivū-
das liko išrinktas delegatu.
Jei būtų Bubnys, tai neži-
nia, kas mūsų dirbtuvėje bu-
tų darėsis. Jūs nežinote, ko-
ki tas mūsų "prezidentas"
turi budą, jei jo ko pakla-
si ar jam pasakysi, tai jis
nesigaili smarkių smarkiau-
sių žodžių atsakymų.

— Na tik yra unitja ir mu-
sų Pildomoji Taryba — sa-
kau — jums pasiskundus,
jis turėtų būti pašauktas
prie tvarkos.

— Gana jauti, kas su juo
ten prasidės — kalba kitas
darbininkas. — Žinokit, kad
jis ne bile kas, o lokalo
"prezidentas" ir su bosais
gerai stovi...

Eidamas per parką pra-
čiau stala, apie kurį strapa-
liojo keli pusgirdai komu-
nistai, bet nesustojau. Jie
savo nuomonės visvien ne-
turi, o ką jų bosai mano, aš
ir be jų žinau.

Lapasuko dirbtuvė irgi
puikiai pasirodė. Tos dirbtu-
vės darbininkai labai pa-
tenkinti nauju delegatu, iš-
skyrus du rankinius kriau-
čius.

Teko ir su daugiau siuvė-
jų kalbėtis, bet visų pasi-
kalbėjimų ir nesurasyti. A-
bėnai, reikia pasakyti, kad
daugumas kriaučių paten-
kinti nauju delegatu ir sa-
kosi gerai padarę, kad at-
ėjo į kriaučių mitingą ir ne-
leido saujelei komunistų
vesti visus kriaučius ant sa-
vo pavardžio.

Buvau nuejęs pažūrėti ir
šokių svetainę. Ten pilna
svieto. Darbininkai už ba-
ro sunkiai dirba. Užsivertę
darbu ir visi čyfat, tai kur
čia jau jie ras laiko su ma-
nim, menku reporteriu, kal-
bėtis. Pamaniau: tegu sau
dirba.

Tai ir tiek apie kriaučių
upą po rinkinių kovų.

Zilvitis.

RICHMOND, MICH.

Apie Jurgį Mitchellį

Jurgis Mitchellis buvo
gimęs Lietuvoje, Mariampol-
ės apskrityje, Balbieriškio
parapijoje, Žingėnų kaime.
Amerikon atvažiavo da jaus-
nas budamas ir apsisotojo

Waterbury pas brolių Joną.
Vėliau persikėlė į Detroitą,
kur apsidė su Ona Ged-
raityte, kilusia iš Kauno
gubernijos, Skirsnemunės
parapijos. Paskui nusipirko
farmą Richmonde, Michi-
gano valstijoje, kur išgyveno
23 metus. Mirė šių metų ge-
gužės 20 dieną, susilaukęs
53 metų amžiaus. Paliko
žmoną Oną, du sunus, vie-
nų dukterį, du brolius ir
vieną seserį.

Tebunie jam amžinas at-
ilsis!

Ona Mitchellienė.

4R ŽINOTE, KAD--

New Yorko municipalinis
aerodromas La Guardia
Field labiausiai "bizi" ae-
rodromas visam pasauliui.
Kas minutę ten pakyla ar
nusileidžia lėktuvas.

Daugelis žmonių klaidin-
gai mano, kad lietaus van-
duo yra tyriausis. Lietaus
vandenys yra nemažai dul-
kių ir kitų priemaišų.

Sakoma, kad bibliinio No-
jaus arką randasi ant Ara-
rato kalno, bet iki šiol ne-
kas jos nematė ir nebandė
surasti.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Maikie, žegnokis ir kalbėk poterių!

—O kam?

—Reikia pagarbinti poną Dievą, kad vaina pasibaigė.

—Ne Dievas ją užbaigė.

—Tai kas, jei ne aukščiausiasis valia...

—Kara užbaigė mokslas.

—Maikie, tu kalbi kaip koks bulvis. Jie irgi nepripažįsta Dievo galybės. Vakar susitikau saliuone vieną Bimbos parapijoną, tai jis rokoja, kad Japoniją pribaigė ju Stalinas. Matai, sako, kaip tik didis Rusijos generolų šimis žengė ant Mukdeno, raidėvėi japonas ir pakėlė rankas. Valut, tu jis rokoja, kad dabar visi turėtų būti dėkingi Stalinui. Ar tai ne durna kalba, Maikie?

—Taip, tėve, tai yra gryna nesąmonė.

—Gera, Maikie, kad nors syki tu pripažinai man teisybę.

—Bet jeigu tėvas manai, kad del šio karo pabaigos reikia garbinti Dievą, tai klysti taip pat kaip ir tas bolševikas, kuris garbina Staliną.

—Na, gerai, Maikie, jeigu aš turiu mistiką, tai kas gi galėjo japonus nugalinti, jeigu ne pono Dievo rustybė?

—Japonus nugalėjo sprogusių atomų bomba, kurią sugalvojo Amerikos ir Anglijos mokslininkai. Kol tos bombos nebuvo, japonai apie taiką tik kalbėt nenorėjo. Bet kai tik pora tokių bombų nukrito, japonai tuojau pasidavė. Jie pamatė, kad šituo išradimu amerikiečiai gali išnaikinti visą jų vėislę. Stalinas irgi nusigando šito išradimo.

—Ar tu rokoji, kad jankiai galėjo ir jam tokią bombą paleisti?

—Ne, tėve; Stalinas nusigando del to, kad Japonija gali pasiduoti be jo prisidėjimo. Todėl kai tik dvi atomų bombos Japonijon nukrito, Stalinas ir apskelbė Japonijai karą, kad gauti vietos prie pabaigtuvių stalo.

—Tai tu, Maikie, nori pasakyti, kad Stalinas pasiskubino į skerstuvų balių?

—Taip, tėve.

—Na, tai Bimbai tas nepatiks.

—O kas jo paisy, tėve?

—Bet aš vistiek mislinu, vaiki, kad poną Dievą reikia už tai pagarbinti.

—Tėvas gali garbinti ką nori.

—Ar jūsų sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugrįžtų? Tai emkite mūsų šalies karo pastangas.

—Gudlak, Maikie!

—Ar jūsų sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugrįžtų? Tai emkite mūsų šalies karo pastangas.

—Gudlak, Maikie!

—Ar jūsų sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugrįžtų? Tai emkite mūsų šalies karo pastangas.

—Gudlak, Maikie!

—Ar jūsų sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugrįžtų? Tai emkite mūsų šalies karo pastangas.

—Gudlak, Maikie!

—Ar jūsų sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugrįžtų? Tai emkite mūsų šalies karo pastangas.

—Gudlak, Maikie!

—Ar jūsų sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugrįžtų? Tai emkite mūsų šalies karo pastangas.

—Gudlak, Maikie!

—Ar jūsų sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugrįžtų? Tai emkite mūsų šalies karo pastangas.

—Gudlak, Maikie!

—Ar jūsų sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugrįžtų? Tai emkite mūsų šalies karo pastangas.

—Gudlak, Maikie!

—Ar jūsų sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugrįžtų? Tai emkite mūsų šalies karo pastangas.

—Gudlak, Maikie!

—Ar jūsų sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugrįžtų? Tai emkite mūsų šalies karo pastangas.

—Gudlak, Maikie!

—Ar jūsų sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugrįžtų? Tai emkite mūsų šalies karo pastangas.

—Gudlak, Maikie!

—Ar jūsų sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugrįžtų? Tai emkite mūsų šalies karo pastangas.

—Gudlak, Maikie!

—Ar jūsų sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugrįžtų? Tai emkite mūsų šalies karo pastangas.

—Gudlak, Maikie!

—Ar jūsų sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugrįžtų? Tai emkite mūsų šalies karo pastangas.

—Gudlak, Maikie!

—Ar jūsų sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugrįžtų? Tai emkite mūsų šalies karo pastangas.

—Gudlak, Maikie!

—Ar jūsų sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugrįžtų? Tai emkite mūsų šalies karo pastangas.

—Gudlak, Maikie!

—Ar jūsų sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugrįžtų? Tai emkite mūsų šalies karo pastangas.

—Gudlak, Maikie!

—Ar jūsų sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugrįžtų? Tai emkite mūsų šalies karo pastangas.

—Gudlak, Maikie!

Atomas, Bomba ir Šnipai

Medžiaga, iš kurios susideda visas pasaulis, visi maži ir dideli kūnai, nėra išsisa. Ji susideda iš mažų dalelių — atomų. Atomas yra mažutė medžiagos dalelė, sako viena bilioninė colio dydžio. Atomas graikų kalboje reiškia „nebedalomas“. Bet ta maža „nebedaloma“ dalelė medžiagos, mokslininkų pasakojimu, yra be galo painus dalykas: ji esanti lyg ir visos visatos mažutis atspindys; ji susideda iš centro, apie kurį sukasi pašėlusiu greitumu dar mažesnės dalelės. Sukasi ir negali pabėgti, nes jos yra prištos prie to centro galingos jėgos. Atomo širdį ir apie tą širdį bėgiojančias daleles riša į daktą pritraukimo jėga: širdis traukia prie savęs aplinkines daleles taip, kaip pozityvė elektra traukia negatyvę.

Teorija, praktika ir bomba

Atomo teorija yra labai sena. Pirmas apie atomus kalbėjo graikų filosofas Demokritas, kuris gyveno prieš 2400 metų. Bet Demokrito atomai buvo paprasti padariniai. Pajūsi pasidarė naujaisiais laikais. Su chemijos ir fizikos mokslų kilmu, mokslininkai turėjo išgalvoti vis naujus spėjimus (hipotezes) gamtos paslėptiems reiškiniams išaiškinti. Atomas pasidarė visų spėjimų centras. Vėliausias aiškinimas sako, kad mažiausioji medžiagos dalelė yra paininga sistema: ji turi centrą arba branduolį, kuris susideda iš protonų ir elektronų, bet su protonų perviršiu ir iš elektronų, kurie sukasi apie tą branduolį. Tarp branduolio ir jį supančių elektronų veikia elektros pritraukiamoji jėga.

Iškilus tai teorijai mokslininkai pradėjo bandyti „nebedalomą“ atomą padalyti, arba suskaldyti. Jei būtų surastas būdas atskirti pozitingą elektrą ginkluotą atomo branduolį nuo negatingą elektrą ginkluotų elektronų, tai atskirti elektronai su juo jėga galima būtų naudoti, kaip naują jėgos šaltinį. Skamba fantastiškai, bet iš teorijos mokslininkai ejo prie praktiškų bandymų. Prasidejo „atomo skaldymo“ bandymai.

Atomų skaldyti anglij mokslininkas. Sir James Chadwick 1932 metais išradė „spindulių kuji“, kurį jis pavadino „neutronu“, be pozityvės ir be negatyvės elektros. Su tuo kuju mažiukas atomas buvo atakuojamas ir sudaužytas į šipulius.

Beskalbant įvairius atomus buvo atrasta, kad iš kai kurių medžiagų lengviau yra išgauti paslėptą atomų energiją, o iš kitų sunkiau.

Mokslininkų dėmesį atkreipė uranumo atomas. Jis skaldomas sprogsta. Tokių sprogstamų atomų buvo surasta daugiau, bet uranumas pasirodė patogiausias skaldyti. Į uranumo atomo sprogstamą ypatingą pirmąjį atkreipė dėmesį vokiečių mokslininkė Lize Meitner. Ji darė savo bandymus 1938 metais. 1939 metų pradžioje jos bandymai buvo paskelbti Vokietijoje, bet pati Lize Meitner tada turėjo apsigyventi Vokietijoje, nes naciai surado, kad jos kraujas nėra grynas ariškas. Mokslininkė išvyko į Daniją.

Nuo 1939 metų pradžios apie „atomo skaldymą“ nieko nebebuvo girdėti. Mat, mokslininkai tada jau įstikino, kad atomas gali būti naujos jėgos šaltinis, o Europoje, su Hitlerio iškilimu, visą laiką kvepėjo parakas. Valstybės laukė neišvengiamo karo. Valstybės pasiskubino įtraukti mokslininkus į naujos energijos įieškojimą ir davė mokslui uždavimą: ką tik surastą naują jėgos šaltinį panaudoti bombų išdirbimui.

Apie „atomo skaldymo“ vėlesnius rezultatus išgirdome 1945 m. rugpjūčio 6 d., kada „atomo bomba“ sprogo Japonijos mieste Hiroshima. Kartu su tuo Amerikos prezidentas ir Anglijos premjeras paskelbė pasauliui, kad sąjungininkų mokslininkai išgalvojo naują galingą bombą, jie įkinkė į griaujamą darbą naują jėgos šaltinį, mažiuką atomą.

Atomų sprogimas ir saulė

Mokslininkai senai jau abejojo ar saulė yra tikrai įkaitęs kūnas. Milijonus metų ji dega, šildo žemę ir planetas erdves ir jos karščio vis užtenka. Buvo spėjama, kad saulėje turi būti koks nors karščio šaltinis, kuris neišsenka, kaip išsenka karščiausio kuno karštis šaltoje erdvėje. Su atomų mokslu atsirado teorija, kad saulės karštį palaiko didelės masės atomų, kurie dėl kokių tai priežasčių sproginėja ir laiko saulės temperatūrą milijoniškai laipsnyje karščio.

Atomai ir šnipai

Kada mokslininkai pradėjo sprogdinti uranumo atomą, tada nebuvo jokios paslapties. Kas ką susprogdino, tą ir skelbė savo raštuose. Bet, su Hitlerio iškilimu, Europoj pakvipo paraku, o su uranumo atomo suskaldymu mokslininkai pajuto, kad čia yra jėga, kuri gali padaryti gerą ir blogą. Atsirado paslaptis.

NAUJOS LENKIJOS ŽEMĖLAPIS

Čia yra naujos Lenkijos žemėlapis. Dešinėje šatiruotas plotas B yra nuo jos atplėstas ir prijungtas prie Rusijos. Už tai jai yra pridėtas vokiečių Oderio paupis A ir Rytprūsiai A. Iš Lenkijos daug daugiau atimta, negu jai pridėta. Rusai teisinasi, kad jų pagrobti Lenkijos rytai buvo ne lenkų žemė; lenkai buvo pavogę ją per karą. Bet ta žemė nėra nei rusų, todėl rusų vagystė nepateisinama.

NAUJOS LENKIJOS ŽEMĖLAPIS

Čia yra naujos Lenkijos žemėlapis. Dešinėje šatiruotas plotas B yra nuo jos atplėstas ir prijungtas prie Rusijos. Už tai jai yra pridėtas vokiečių Oderio paupis A ir Rytprūsiai A. Iš Lenkijos daug daugiau atimta, negu jai pridėta. Rusai teisinasi, kad jų pagrobti Lenkijos rytai buvo ne lenkų žemė; lenkai buvo pavogę ją per karą. Bet ta žemė nėra nei rusų, todėl rusų vagystė nepateisinama.

NAUJOS LENKIJOS ŽEMĖLAPIS

Čia yra naujos Lenkijos žemėlapis. Dešinėje šatiruotas plotas B yra nuo jos atplėstas ir prijungtas prie Rusijos. Už tai jai yra pridėtas vokiečių Oderio paupis A ir Rytprūsiai A. Iš Lenkijos daug daugiau atimta, negu jai pridėta. Rusai teisinasi, kad jų pagrobti Lenkijos rytai buvo ne lenkų žemė; lenkai buvo pavogę ją per karą. Bet ta žemė nėra nei rusų, todėl rusų vagystė nepateisinama.

NAUJOS LENKIJOS ŽEMĖLAPIS

Čia yra naujos Lenkijos žemėlapis. Dešinėje šatiruotas plotas B yra nuo jos atplėstas ir prijungtas prie Rusijos. Už tai jai yra pridėtas vokiečių Oderio paupis A ir Rytprūsiai A. Iš Lenkijos daug daugiau atimta, negu jai pridėta. Rusai teisinasi, kad jų pagrobti Lenkijos rytai buvo ne lenkų žemė; lenkai buvo pavogę ją per karą. Bet ta žemė nėra nei rusų, todėl rusų vagystė nepateisinama.

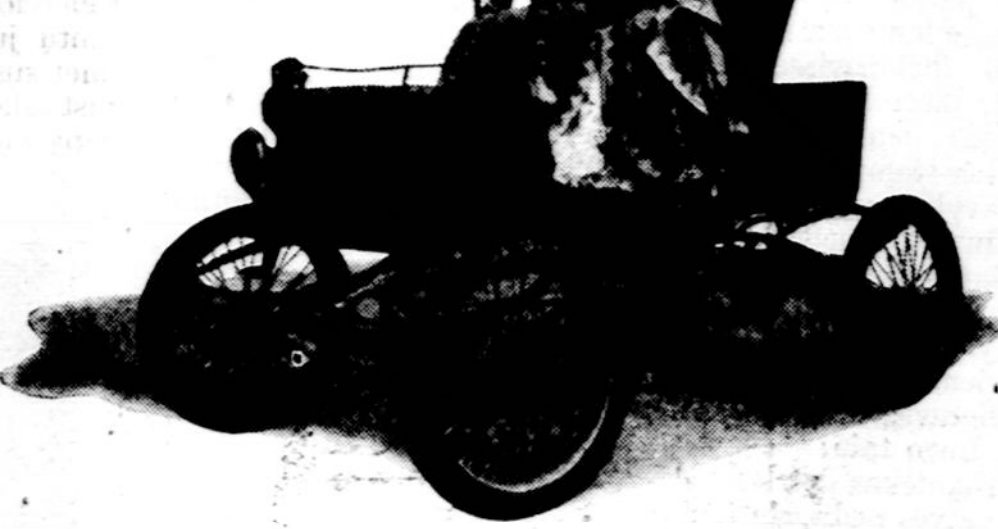
NAUJOS LENKIJOS ŽEMĖLAPIS

Čia yra naujos Lenkijos žemėlapis. Dešinėje šatiruotas plotas B yra nuo jos atplėstas ir prijungtas prie Rusijos. Už tai jai yra pridėtas vokiečių Oderio paupis A ir Rytprūsiai A. Iš Lenkijos daug daugiau atimta, negu jai pridėta. Rusai teisinasi, kad jų pagrobti Lenkijos rytai buvo ne lenkų žemė; lenkai buvo pavogę ją per karą. Bet ta žemė nėra nei rusų, todėl rusų vagystė nepateisinama.

NAUJOS LENKIJOS ŽEMĖLAPIS

Čia yra naujos Lenkijos žemėlapis. Dešinėje šatiruotas plotas B yra nuo jos atplėstas ir prijungtas prie Rusijos. Už tai jai yra pridėtas vokiečių Oderio paupis A ir Rytprūsiai A. Iš Lenkijos daug daugiau atimta, negu jai pridėta. Rusai teisinasi, kad jų pagrobti Lenkijos rytai buvo ne lenkų žemė; lenkai buvo pavogę ją per karą. Bet ta žemė nėra nei rusų, todėl rusų vagystė nepateisinama.

Nesiūgėk Senu Geru Laiku!

Tiesa, gyvenimas dabar yra painesnis, negu seniau. Geras senais laikais biznė reikalai, namų finansai taksai ir kiti dalykai buvo daug lengvesni. Bet nedusauk del praeities. Rėšk savo modernes problemas moderniu būdu. Pasinaudok tais patarnavimais, ką siūlo Mutual Savings Banks.

Gal da nežinotai, kad Mutual Savings Bankai gali tau padaryti daug daugiau, negu taupyti pinigų ir procentus mokėti. Tai pirmiausia jų funkcija—bet štai ir kiti Savings Bankų patarnavimai, jeigu yra reikalingi. Peržiūrėk juos... tuomet kreipkis į vietinį Mutual Savings Banką, ir gausi gerą patarnavimą.

REAL ESTATE MORTGAGE LOANS at low cost	SAVINGS BANK LIFE INSURANCE at low rates
CHRISTMAS CLUB and other Club savings	REGISTER CHECKS the modern way to pay bills
SAVINGS BANK PASSBOOK LOANS for depositors	SAFE DEPOSIT BOXES for your valuables
VETERANS HOME MORTGAGE LOANS under G.I. Bill	LOANS TO INDIVIDUALS with or without collateral
U.S. WAR BONDS Your finest investment	SAFEGUARDING OF YOUR U.S. WAR BONDS
SCHOOL SAVINGS DEPOSITS to encourage thrift	BUSINESS LOANS on collateral

Plus — A Courteous Welcome Always — and Sound Helpful Advice on your personal financial problems.

The SAVINGS BANKS of Massachusetts

Bank where you
see this emblem

at a "Savings Bank or
Institution for Savings"

Kiekviena šalis pradėjo „skaldyti atomą“, pasislėpus nuo kitų šalių. Išliko karas, bet apie atomų sprogstamą jėgą vis vien niekas nekalbėjo. Tik retkarčiais girdėdavom grąšinimus: „mes turime slapta ginklą.“

Kada 1940 metais vokiečiai užėmė Daniją, jie pirmiausiai puolė į mokslininko Bohr laboratoriją įieškoti uranumo atomo sprogdinimo paslaptį. Bet mokslininkas savo paslaptį buvo paslėpęs alaus butelyje ir naciai neatkreipė dėmesio į alaus bonką. Pas mokslininkas su dideliu pavojumi 1943 metais pabėgo į Švediją, iš ten į Angliją ir pasikau atsivėdė Amerikoje.

Vokiečiai buvo atsistę i Ameriką keturius išmokslintus šnipus, kurių pareiga buvo šnipinėti Amerikoje daromus bandymus su uranumo atomo sprogdinimu. Šnipai buvo pagauti ir, kaip FBI sako, jie sutiko tarnauti amerikiečiams. Jie susidavė amerikiečių jiems patiktas žinias apie neva sužinotas „paslaptis“, o patys vis gaudavo nurodymų iš Berlyno ko svarbiausiai teirautis, kokių ryšių įieškoti. Amerikiečiai sako, kad šitiems šnipams iš Berlyno duodami uždaviniai ir klausimai padėjo amerikiečiams surasti tą baisiąją bombą.

Atomų internacionalas

Atomo griaujamą jėgą surado tarptautinis mokslininkų bendradarbiavimas. Anglija ir Amerika sutarė visus bandymus su naujai surasta jėga daryti bendrai. Anglijos ir Amerikos mokslininkai „sudėjo“ savo žinias į kruvą. Prie jų prisidėjo iš Vokietijos išvaryti mokslininkai, kuriuos nacių

rasizmas atrado esant ne gero kraujo. Su angliu ir amerikiečių mokslininkais dirbo danų mokslininkas Bohr, apie kurio pabėgimą iš nacių okupuotos Danijos pasakoją čia istoriją. Su tais mokslininkais dirbo žymus italų mokslininkas antifašistas Fermi. Taigi, amerikiečiai, angliai, danai, italai, žydai ir, tur but, dar kitų tautybių žmonės prisidėjo prie suradimo naujo jėgos šaltinio—atomo.

Atomai ir ateitis

Atomų sprogdinimo paslaptis yra atrasta. Ji kol kas naudojama miestams griauti. Bet ar ją negalima įkinkyti į naudingą darbą? Mokslininkai sako: TAIP. Atomų sprogstama galia yra kaip, pavyzdžiui, gazolino bačka, ją galima išsprogdinti. Bet gazolino jėgą galima ir nesprogdinti, gazoliną galima deginti motoruose ir su, palyginti, mažą jėgą, varyti motorus. Panašiai bus bandoma įkinkyti į naudingą darbą atomų jėgą. Spėliojimų apie ateitį dabar yra devynios galybės. Juo kas mažiau žino, juo daugiau spėlioja.

Išlaidos ir pavojai

Padirbti atomų bombą, įrengti dirbtuves ir painius prietaisus kainavo 2 bilijonai dolerių. Karo laikui tai nėra daug. Tiek Amerika išleidžia karui per septynias dienas. Bet visgi tai yra milijoniškos išlaidos. Žinoma, kyla klausimas, kas reikės daryti, jei kuri nors kita šalis irgi atras uranumo bombų paslaptį ir panorės paleisti ją į darbą? Ar žmonija eina prie išsinaikinimo su pačių žmonių atrastomis gamtos paslaptimis?

Lietuvoje mirė Kazys Puida

(LAIC) Šių metų sausio mėn. 25 d. Kaune mirė rašytojas Kazys Puida, sulaukęs 62 metų amžiaus. Vėlyonius buvo uolus plunksnos darbininkas. Jis yra parašęs arba išvertęs apie 60 knygų, kurias drauge pėmus susidarytų tukstantai spausdintų puslapių.

K. Puida gimė 1883 m. kovo 19 d. Sėtųjų kaime, Suvalkijos Naumiesčio apylinkėse. Gimnaziją ėjo Marijampolėje. 1904 m. baigė Berlyno politechnikos institutą inžinierio laipsniu. Berlyne, drauge su D. Zauniūmi, įkurė „Berlyno Lietuvių Draugiją.“ Iš Lietuvos rašinėjo į „Lietuvių Laikraštį“, leidžiamą Petrapilyje. Pasirašydavo K. Zegotos slapyvardžiu. Trejetą metų dirbo prie „Vilniaus Žinių“, kurį laiką buvo jų redaktoriumi, o nuo 1907 metų — paskirtas mokytoju šiaulių gimnazijoje. Žandarų persekiojamas turėjo keltis į Rusiją, kur Čeliabinske mokytojavo. 1916 m. buvo mobilizuotas į rusų kariuomenę.

Lietuvon tegalėjo sugrįžti tik 1920 metais. Čia daugiausia laiko pašvėsdavo rašymui. Redagavo keletą literatūros ir meno žurnalų, kaip „Gairės“ (1923), „Kuriųbės Kelias“ (1924 m.), „Gaisai“ (1930). Iš jo originalių raštų paminėtini „Žemės Giesmė“, „Ruduo“, „Keleivis“, „Apyšakos“, „Musų Dainai“, „Geležinis Vilkas“, „Magnus Dux“ ir kt., iš dramų — „Mirga“, „Rutų Vainikas“, „Tudinė“, „Gairės“ ir kt.

Lietuvon tegalėjo sugrįžti tik 1920 metais. Čia daugiausia laiko pašvėsdavo rašymui. Redagavo keletą literatūros ir meno žurnalų, kaip „Gairės“ (1923), „Kuriųbės Kelias“ (1924 m.), „Gaisai“ (1930). Iš jo originalių raštų paminėtini „Žemės Giesmė“, „Ruduo“, „Keleivis“, „Apyšakos“, „Musų Dainai“, „Geležinis Vilkas“, „Magnus Dux“ ir kt., iš dramų — „Mirga“, „Rutų Vainikas“, „Tudinė“, „Gairės“ ir kt.

Lietuvon tegalėjo sugrįžti tik 1920 metais. Čia daugiausia laiko pašvėsdavo rašymui. Redagavo keletą literatūros ir meno žurnalų, kaip „Gairės“ (1923), „Kuriųbės Kelias“ (1924 m.), „Gaisai“ (1930). Iš jo originalių raštų paminėtini „Žemės Giesmė“, „Ruduo“, „Keleivis“, „Apyšakos“, „Musų Dainai“, „Geležinis Vilkas“, „Magnus Dux“ ir kt., iš dramų — „Mirga“, „Rutų Vainikas“, „Tudinė“, „Gairės“ ir kt.

Lietuvon tegalėjo sugrįžti tik 1920 metais. Čia daugiausia laiko pašvėsdavo rašymui. Redagavo keletą literatūros ir meno žurnalų, kaip „Gairės“ (1923), „Kuriųbės Kelias“ (1924 m.), „Gaisai“ (1930). Iš jo originalių raštų paminėtini „Žemės Giesmė“, „Ruduo“, „Keleivis“, „Apyšakos“, „Musų Dainai“, „Geležinis Vilkas“, „Magnus Dux“ ir kt., iš dramų — „Mirga“, „Rutų Vainikas“, „Tudinė“, „Gairės“ ir kt.

Lietuvon tegalėjo sugrįžti tik 1920 metais. Čia daugiausia laiko pašvėsdavo rašymui. Redagavo keletą literatūros ir meno žurnalų, kaip „Gairės“ (1923), „Kuriųbės Kelias“ (1924 m.), „Gaisai“ (1930). Iš jo originalių raštų paminėtini „Žemės Giesmė“, „Ruduo“, „Keleivis“, „Apyšakos“, „Musų Dainai“, „Geležinis Vilkas“, „Magnus Dux“ ir kt., iš dramų — „Mirga“, „Rutų Vainikas“, „Tudinė“, „Gairės“ ir kt.

Lietuvon tegalėjo sugrįžti tik 1920 metais. Čia daugiausia laiko pašvėsdavo rašymui. Redagavo keletą literatūros ir meno žurnalų, kaip „Gairės“ (1923), „Kuriųbės Kelias“ (1924 m.), „Gaisai“ (1930). Iš jo originalių raštų paminėtini „Žemės Giesmė“, „Ruduo“, „Keleivis“, „Apyšakos“, „Musų Dainai“, „Geležinis Vilkas“, „Magnus Dux“ ir kt., iš dramų — „Mirga“, „Rutų Vainikas“, „Tudinė“, „Gairės“ ir kt.

Lietuvon tegalėjo sugrįžti tik 1920 metais. Čia daugiausia laiko pašvėsdavo rašymui. Redagavo keletą literatūros ir meno žurnalų, kaip „Gairės“ (1923), „Kuriųbės Kelias“ (1924 m.), „Gaisai“ (1930). Iš jo originalių raštų paminėtini „Žemės Giesmė“, „Ruduo“, „Keleivis“, „Apyšakos“, „Musų Dainai“, „Geležinis Vilkas“, „Magnus Dux“ ir kt., iš dramų — „Mirga“, „Rutų Vainikas“, „Tudinė“, „Gairės“ ir kt.

Lietuvon tegalėjo sugrįžti tik 1920 metais. Čia daugiausia laiko pašvėsdavo rašymui. Redagavo keletą literatūros ir meno žurnalų, kaip „Gairės“ (1923), „Kuriųbės Kelias“ (1924 m.), „Gaisai“ (1930). Iš jo originalių raštų paminėtini „Žemės Giesmė“, „Ruduo“, „Keleivis“, „Apyšakos“, „Musų Dainai“, „Geležinis Vilkas“, „Magnus Dux“ ir kt., iš dramų — „Mirga“, „Rutų Vainikas“, „Tudinė“, „Gairės“ ir kt.

Lietuvon tegalėjo sugrįžti tik 1920 metais. Čia daugiausia laiko pašvėsdavo rašymui. Redagavo keletą literatūros ir meno žurnalų, kaip „Gairės“ (1923), „Kuriųbės Kelias“ (1924 m.), „Gaisai“ (1930). Iš jo originalių raštų paminėtini „Žemės Giesmė“, „Ruduo“, „Keleivis“, „Apyšakos“, „Musų Dainai“, „Geležinis Vilkas“, „Magnus Dux“ ir kt., iš dramų — „Mirga“, „Rutų Vainikas“, „Tudinė“, „Gairės“ ir kt.

Lietuvon tegalėjo sugrįžti tik 1920 metais. Čia daugiausia laiko pašvėsdavo rašymui. Redagavo keletą literatūros ir meno žurnalų, kaip „Gairės“ (1923), „Kuriųbės Kelias“ (1924 m.), „Gaisai“ (1930). Iš jo originalių raštų paminėtini „Žemės Giesmė“, „Ruduo“, „Keleivis“, „Apyšakos“, „Musų Dainai“, „Geležinis Vilkas“, „Magnus Dux“ ir kt., iš dramų — „Mirga“, „Rutų Vainikas“, „Tudinė“, „Gairės“ ir kt.

Lietuvon tegalėjo sugrįžti tik 1920 metais. Čia daugiausia laiko pašvėsdavo rašymui. Redagavo keletą literatūros ir meno žurnalų, kaip „Gairės“ (1923), „Kuriųbės Kelias“ (1924 m.), „Gaisai“ (1930). Iš jo originalių raštų paminėtini „Žemės Giesmė“, „Ruduo“, „Keleivis“, „Apyšakos“, „Musų Dainai“, „Geležinis Vilkas“, „Magnus Dux“ ir kt., iš dramų — „Mirga“, „Rutų Vainikas“, „Tudinė“, „Gairės“ ir kt.

Naujienos iš Kanados

Kanados lietuvių tarpe stinga vienybės. Lietuvių gelbėjimo reikale—Lietuviški komnaciai apgaudinėja lietuvius—Nemeskim organizuoto veikimo Lietuvos gelbėjimo reikale.

Sio karo pradžioje bolševikams okupavus Lietuvą, Kanados lietuvių pirmieji suorganizavo Kanados Lietuvių Tarybą, išrinktą atstovų, po du atstovus nuo organizacijos, kurie ir sudarė tą K. L. T. branduolį.

Bėgy vienų metų KLT atliko gana daug darbo. Surengė kelis didelius masinius mitingus, kuriems turėjo gerą kalbėtojų iš J. V. Pradėjo leisti mėnesinį leidinį vardu "Nepriklausoma Lietuva". Leidinio tikslas buvo — remti aliantų pastangas laimėti šį karą ir kovoti už demokratiją, nepriklausomą Lietuvą, nekisiantį darbą nei religijos, nei politikos. Surengė porą piknikų ir kelis svietaines parengimus. Ir reikia pasakyti, kad visi suminėti parengimai buvo labai pasekmingi. Apart viso to, buvo užmegsti platūs ryšiai su kitų kolonijų lietuviams. Visa tai ejo labai gerai, nežinurint, nesenos praities buvusių didelių nesutikimų. Visi nesutikimai buvo pamiršti ir buvo imtasi vieningo darbo. Rezultatai to, buvo sušauktas visos Kanados lietuvių suvažiavimas, kuris buvo pavadintas seimu. Minimas suvažiavimas įvyko 1941 m. rugpjūčio 1 ir 2 dienomis. Jis praėjo pusėtinai gerai su mažais susikirtimais su buvusiu KLT sekretorium K. B., kuris atstovavo A. Smetonos simpatikus. Jo tikslas buvo praversti neva nekaltą tarimą, bet įteigti jį butų praėjus, K. B. butų galėjęs pasidaryti K. L. T. "diktatoriumi", ko jis labiausiai ir siekė; bet nepaėjus užmačioms, jis sąmoningai KLT sabotavė ir per tris mėnesius po suvažiavimo nejo į šaukiamus KLT susirinkimus, iki sugalvojo būdą, kaip suardyti K. L. Tarybą. A. Smetonos simpatikus padebant, buvusiam komunistui smetonininkui K. Burei pasisekė K. L. Tarybą sugriauti.

Kanados Lietuvių Tarybos centras perduotas montrealiečiams

Sugriovus K. L. Tarybą, praregėjo ir Smetonos simpatikai ir savo dvasios vadą K. Burę pašalino iš savo tampo, bet padaryti klaidų nenori atitaisyti ir šaukiasi montrealiečių pagelbos. Montrealiečiai atvažiavus, buvo pasiūlyta jiems pasiimti centrą ir tęsti K. L. T. tarybos darbą sulig buvusio KLT suvažiavimo nutarimu. Montrealiečiai pasižadėję visa tai padaryti, bet vos jims pradėjus tai darbą, gavus pirmą "Nepriklausomą Lietuvą" išleista Montreale, galima buvo pilniausiai įžiūrėti burininkų pasėdą skelbiant "N. L." pavirsta grynai religinio pobūdžio. A. Smetonai mirus, KLT centras pagerbė jo mirtį atsisakymu laike posėdžio ir priedui pasiuntė Smetoninelei užuojautos telegramą.

Montrealiečiai, pasiėmę KLT centrą, turėjo pirmoje vietoje atsisukti į visas ten esančias organizacijas, išskyrus komunistų kontroliuojamas, kad jos išrinktų po du ar daugiau atstovų sudarant KLT branduolį. Bet jie to neatliko. Torontiečių organizacija irgi neįnėrė, bet ignoravo; kooperuodami su burin-

kais, kurie neatstovavo jokios organizacijos, bet būvo tik pavieniui asmenų grupė. Nors kiek vėliau montrealiečiai perleido darbą kitiems, bet jų pagrindas pasiliko iki šiai dienai pavienių asmenų susibūrimas, kas faktiškai atėmė jiems teisę vadinti Kanados Lietuvių Tarybą, nes jie nesilaikė KLT suvažiavimo nutatyto pagrindo. Vienok jie vis dar kalba visų Kanados lietuvių vardu lyg turėdami jį įgaliojimą tą daryti. Ar neįtikėtina, kad jie atsteigti KLT tuo pagrindu, kurį buvo priėmus pirmas suvažiavimas?

Kanados lietuvių tarpe vienybė ir galima ir būtina

Norint atsteigti Kanados lietuvių tarpe vieningą veikimą Lietuvos žmonių ir pačios tautos gelbėjimo reikale, reikalinga kad tie, kurie dabar valdo tariamą KLT, organizacijoms, išskiriam komunistų kontroliuojamas, pakvietimus, kad jos išrinktų nemažiau kaip po du atstovus nuo organizacijos, o išrinktus juos sušauktų toji pati KLT, bendrą pasitarimą, kuriame, be abejojimo, tie atstovai rastų būdą kaip atsteigti pašlijusią vienybę.

Lietuviški komnaciai apgaudinėja Kanados lietuvius

Nesant Kanados lietuvių tarpe vienybės, komunistai naudoja sią progą ir landžioja po lietuvių stubas ir renka pinigų ir rubus neva dėl lietuvių nukentėjusių nuo karo. Bet tikrumoje tai visiems yra gerai žinomas faktas, kad jie viską atiduoda rusų šalpos fondui, kuris lietuvių niekuomet nėsėlė ir nėsėlės, nes jie turi užtektinai sąvųjų. Tuo tarpu begėdžiai komunistai, prašydami iš lietuvių tu aukų sako, kad visa tai bus atiduota lietuviams nukentėjusiems nuo karo. Negana to, jie prisidengia "Sūnų ir Dukterų" pašalpos draugijos vardu, atsisaukia ir į kitas ne komunistų kontroliuojamas organizacijas, kad ir jos prisidėtų prie jų apgaulingo darbo, ragindamos savo narius lankyti komunistų rengiamą kermošį, kad jie galėtų geriau pasipinigauti. "Sūnų ir Dukterų" pašalpos dr-ja, komunistams užvaldžius, pasidaro tikra komunistų tarnaitė. Komunistai tuoj isteigė Maskvos agentūrą draugijos name, žinoma, jie vadina tai agentūra "L. B." redakcija. Tavoščiui Ratomskui surengė prakalbą suminėtos draugijos vardu. Raudonai armijai antru syk okupavus Lietuvą, suništ vardu siunčiamas pasveikinimas kvieslingui Pelekiui.

Priežastis dėl ko komunistai naudoja Sūnų ir Dukterų dr-ją yra ta, kad jie kai rengia kokį parengimą literatūros arba komunistų vardu, tai žmonės visai neina, o kaip surengia pašalpinės organizacijos vardu, kurioje priklauso daugumojė ne komunistai, bet įvairaus įsitikinimo žmonės, tai tuomet žmonės, nesuprasdami komunistų apgaulės, sušienka ir pakalbinti del aukų aukauja, manydami savių viengienų reikalams; bet jeigu komunistai pasisakytų, kad jie tas aukas a-

tiduos komunistų propagandai arba rusų šalpos fondui, tai, žinoma, jie tų aukų negautų.

Bet kada Sūnų ir Dukterų draugija daro vaju, gavimui naujų narių, tai jų agenteliai bazijasi, buk jų draugija visai nesikiša į politiką. Jie nesigėdija listi ir į Keleivio redakciją, kad garsintų jų kermošius. O kuomet suseraga narys nekomunistuojantis, tai tokiame pašalpa dažnai tenka išgauti teismo keliu. Tokių atsitikimų buvo jau ne vienas. Patartina Sūnų ir Dukterų dr-jai apsisvalyti nuo tos pragaistingos anlietuviškos veiklos. Tą padaryti galėtų visai lengvai, tik reikėtų, kad nariai, kurie supranta tą žalingą lietuvių pavieklą, kurią atlieka dabar Sūnų ir Dukterų dr-jos vardu esamieji viršininkai, susirinktų visi laike balsavimo ir išsluktų juos lauk iš draugijos vadovybės už tokių pardavnišką darbą, kuris rišasi su Maskvos imperializmo agentų užmačiomis, paverkti ko daugiausia mažų tautų.

Kvislingo Pelecko vergioje žmonės džiaugiasi, jei kas numiršta

Kada paimi ir rankas Maskvos agentų leidžiamą mėly lapą, vadinamą "Liaudies Balsas", tai atrodo, kad Lietuvoje jau tikras rojus, bet jeigu skaitytojas skaitydamas rasti ir protauja, tai gali kurti ir tame pačiame "L. B." įrodymų, koks ten "rojus".

Kad gerb. "K." skaitytojai būtų tikri, kad tai tiesa, ką aš čia sakau, tai štai paduodu ištisai iš "L. B." nr. 720 liepos mėn. š. m. vieną laišką iš Lietuvos: Mylimas broli!

Tavo laisvą gavau, labai ačiū už laišką. Sveikinu tave su šeima ir linkiu geriausio pasisekimo gyvenime. Dabar pasakysiu apie praėjusius auks. Vokiečiai laike fronto sudėgino visas mūsų triobas Kapiuose, Degtukais uždegė triobas, mus išvarė iš apkasų į mišką. Ten tris paras gaudė mus patrankų sviediniai, užversdami žemėmis. Mano žmona buvo sužeidę lengvai į smilkinį. Užėjus draugams ramsams, sugryžom namo. Radom tik vieną kamą stuktantį. Pasilikome kaip stovim: basi, be drabužių. Aš su šeima išlikom gyvi. Pasirodė, kad nevertas buvau, kad viešpats priglaustų po juoda žeme, bet paliko vargti. Tėtė, amžina atilsis, laimingas. Jis mirė liepos 3 dieną, 1943 metais." (Patarina išidėmė šį data. T. Sv.)

"Mama ir jos vaikai visi Lietuvoje, gyvi ir sveiki kol kas. Prakeikti vokiečiai paliko tūkstančius be pastogės. Suvergim mūsų tėvynę. Gal tik Sovietų Sąjunga pastatys ant kojų. Žinau brolyti! Kad tu galėtum parvažiuoti, tai būtų gerai. Dabar pas mus gėta gyveniti. Žemės nereikia pirkti, tik turėk norą—jos gausi kiek nori. Duoda triobas, gyvulių, javų, karvių, kiaušinių ir akėčių ir vežėčių, tik imk, iš Kastutės ir Juzės pamėk ir atidavė: Kastutės — Griškai, o Juzės — Liudvikui. Kastutės o Antanukui palinko po velėna. Vinco, nežinau kur jis yra. Paškevičius Jonas valščius reikalus tvarko. Kazakevičius — policijos viršininkas. Čia la, kad tu negali parvažiuoti. Kaip čia dabar pas mus liksima! Taip kaip užpernai trečio liepos. Juškoniai mėjo nenukentėjo per karą. Kaimas liko nesudegintas. Dabar aš gyvenau su savo šeima Juškonyse. Taigė pasilikit sveiki. Labai lauksim laiško. Jumis mylinčiai brolis Juozas. IV-8-1945."

Tikiu, kad gerb. "Keleivio" skaitytojai supras geriau, negu "L. B." redaktoriai, ką reiškia "linkimas", kaip tėvuri mirus ir ką reiškia palysti po velėna. Nors laišką autoriūs pasakoja apie gerybių dalinimą ir jų atėmimą, bet kviesdamas savo brolių į tą rojų, pabrėžia, kad pas juos taip linkimas, kaip "liepos trečią," kada jų "laimingas" tėvas mirė.

Jeigu šis laiškas būtų tik "linkimas" arba "N. L." tai komunistai keiktų tuos linkimus, kaip tik įmanydami, sakytų, kad tai yra melas. Bet ką gi jie dabar pasakys ant šio laiško, kurį gavo asmuo sužavėtas palekine santvarka ir gales tą laišką pats apsidžiaugė, nes visai nesuprato laiško turinio ir paskubomis perdavė jį del "L. B.", kad ir kiti toki sužavėti galėtų pasidžiaugti nesama laime palekine vergioje, o "L. B." glausi redaktoriai irgi apsidžiaugė kremošio opiumu, visai nepastebėjo, ką jie deda. Tik dabar, kada jiems kiti pradėjo akis baidyti, tai jie susigriebė, kad tai ne jų naudai tas laiškas kalba, bet jau pervėlu. Dabar J. Ylai ir Z. Janauskui tenka sukti galvas, kaip čia dabar išsimeluoti prieš savo vienuosius tavorščius.

Toronto Svetys.

MONTREAL, CANADA

Minejo 50 metų sukaktį

Jokubas ir Ona Gručkūnai susilaukė garbingų sukaktuvių, nes liepos 17 dieną sukako jau 50 metų, kaip jiedu susituokė ir gražiai iki šiol gyvena. Kad tai sukaktį pagerbti, jų vaikai — Ona, Jozas ir Pranas — surengė savo tėveliams puotą.

Ona Gručkūnienė po tėvais buvo Raginavičiūtė, gimusi 1876 metais. Gručkūnas gimęs 1870 metais. Jiedu susituokė Anglijoje. Nuo pat atvažiavimo Kanadon Gručkūnas skaito "Keleivį" ir neketina su juo skirtis, kol gyvas bus.

Juozas Gručkūnas.

PAJIEŠKOMI ASMENYS

Petronėlė Čingienė, iš namų Vercakaitė, kilusi iš Suklių kaimo, Zalosios Valsė, Vilkauskio apskr. Spėjama, kad gyvena Chicagoje.

Feliksas ir Kazimieras, iš namų Brazauskaitė, Griškai, Spėjama, gyvena Chicagoje.

Anelė Šulcienė, iš U.S.A. atvykusi prieš ar laike pirmojo karo, Petronėlė ir Pranciška Peškauskytės. Abi ištekusios ir po vyrais pavardės nežinomos. Spėjama, gyvena New Yorke.

Juozas Šildauskas, biznierių, gyvenamoji vieta nežinoma.

Antanas Seibutis, spėjama gyvena Chicagoje.

Jieškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiiepti į Lithuanian American Information Center, Social Service Bureau, 233 Broadway, New York 7, N. Y.

SVEIKATA—ŽMOGAUS DIDŽIAUSIS TURTA

Palangos Trejos Devynerios Yra augalinis sutaisymas; susideda grynai iš saknelių, lapų, žiedų, sėklų ir žolių. Veikia ir kumorgamų taip, kad navoruojus ją tulą laika žmogus gauna naują jėgą ir energijos. Kiekvienas kas tik nori būti visados sveikas, turėtų vartoti TREJANSKĄ, nes tai geriausias vaistas nuo dispensijos, vidurių užkietėjimo, nervišumo, stokos apetito, širdies supykimo, išputimo, pilvo sugedimo, reumatizmo, neuralgijos, gerklės skaudėjimo, karsčiavimo, krupo, blogo upe, lėigos nusilpimo, inkstų ir kepenų ligos. Kaina su pristatymu 75c. Visuomet gaunama pas FLORAL HERB CO.

Indijonų Arbatžolės Stelkūnų gelstis nuo prastų vidurių virškinimo, užkietėjimo, vidurių kataro, kepenų sustingimo, taisydo kraują, atėmė ligas, inkstų negavimą ir moterų bėdas.

Kaip pagaminti: Pūsen kvadrato verdančio vandens įdėk pusę puodelio arbatžolių, dėk medaus ar cukraus.

Kaip vartoti: Pradėk imti nuo mažo stikluo iki kavos puodelio kas rytas prieš valgį ir vakare einant gulėti, du kartus į dieną.

Perkant žolius mišini visuomet prašyk FLORAL HERB CO. o gausi geriausio. Kaina baksui \$1.00.

PASTABA: Su orderiu siųskit ir pinigų, nes kitaip orderių nepildysit. Reikalaujam agentų pardavinėti mūsų arbatą.

J. SKINDER, 3418 S. Emerald Ave., Chicago, Ill. DPT. 5.

KNYGŲ IR ŽOLIŲ SANDELIS

Aukso Altorikas, maldų knygelė, Tilžės spausdinta, gražiais celuloido viršeliais \$1.75
Vainikiškas, maldų knygelė, mišios su paveikslais, draudis apdarais 65c.
Pekla, kur ji yra ir kam reikalinga, su kankinimo įrankiais 30c.
Raktas į gyvenimą, atsidaryk duris, atiras paslėptus nuo tavęs tautos laimės gyvenimo turtus, arba meliško apsivedimo gyvenimas \$1.00
Nebijok mirti knyga su paveikslais 60c.
Kaplantės Velnias, didelė, 3 tomų knyga 3.33, \$1.50
Duktė Marių, graži apysaka 25c.
Lengvas budas išmokti anglų kalbos be kito pagalbos 35c.
Neužmokamas žiedas, graži apysaka 25c.
Gudrus Piemenukas, vargo apsakymai 25c.
Sveikata Ligoniams, knygtė aprašo apie 350 vaistazolių 25c.
Kerod Boba ir velnias tiktas 25c.
Kai Duktė gyvena pastvėnė 25c.
Sapnų Knyga su paveikslais, apdaryta 1.35
Stebklingas Zerkelės, graži apysaka 25c.
Griegoriūs, gražus skaitymai 30c.
Užkeikto 3 karalaitės 25c.
Keliauninkai į Palestiną 30c.
Davatų Gadzinkos 20c.
Dvarinė Pėna, graži apysaka 25c.
Bėgimas, tikras atsitikimas 35c.
Apie Dangų, saulę, mėnulį ir žvaigždes 10c.
Virėja-Kepėja, Vaikų Augintoja ir Vyrų Užlaikytoja, apie 450 visokių receptų, kaip geriau jiemis tikt \$1.00
Praloto Olsausko Darbai ir nuopelnai ant Gedimino kalno Birštono, su meliškos paveikslu 25c.
Salemonas, laimio knygtė 15c.
Mikailos Pranasys 25c.
Sapnas Marijos ant Alyvų Kalno 20c.
Buryklė ir Burtininkas 35c.
Karnės ir nauda iš jų, geresnių surių padarymas, su paveikslais 25c.
Istorija seno ir naujo testamentu, su paveikslais 35c.
Raistas, aprašymas apie Chicago lietuvių 3.25
Nedoras žydas, jaunų merginų kūpinis 50c.
Kantris Elena, graži pasaka 25c.
Gromatės ir Lietuva, su dainelėmis, 3 skirtingai pasveikintu, tuzinas 45c.
30c. 3 tuzinai už \$1.
ZOLĖS ARBATOS FORMŲ
Nervų suirimas ir nemiga 85c.
Nuo cukrinės ligos 80c.
Vidurių valytos 60c.
Nuo vengerių ligų 1.20
Skausmingų mėnesinių reguliatorių 60c.
Nuo dusulio, kosulio ir mainų astmos 60c.
Nuo vandenligės 60c.
Nuo užsienėjusio kataro bei hay fever 85c.
Nuo inkstų akmenėlių bei strėnų 60c.
Nuo visokių reumatinių skausmų 60c.
Vyršikumo pataisymas 85c.
Trajankos, stambios 60c.
Kamparas, pakelias 35c.
Plaukų augintojas, saugoja juos nuo pralaimo 60c.
Nuo nemalonus burnos kvapo 85c.
Nesilapink miegodamas 60c.
Nuo nutukimo, eik kudyd 85c.
Nuo surugusio pilvo (heart burn) 85c.
Tyra motis, nuo bile kokio niežulio, Rožės, Pailių, Poison Ivy, gydo visokius skaudulius, apdegimus ir t.t. \$2.25
Pailių arbata arba motis 85c.
M. ZUKAITIS, (41)
335 Dean St., Spencerport, N. Y.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieskau Andriaus Broneikos, Gyvena Jungtinėse Valstijose. Prašau atsilepti: JIEVA KARTAVICIENĖ, 6642 3rd Ave., Rosemount, Montreal 36, P. 2, Canada.

As Vilimas Bunney pajieskau savo tėvelio, Jono Bunney. Tikroji jo pavardė yra Buniks, bet jis vadinasi Bunney. Jis yra 5 pėdų ir 9 colių, sviesaus veido, rudų akių, dirba minksty anglių kasyklose. Jis apsidėmė 19 metų atgal, kai aš buvau 6 suvažiųjų amžiaus. Brangus tėveli, jeigu esi gyvas, prašau atsisukti — prašau vėrdamas. Noriu pasimatyti prieš išeidamas kariuomenėn. Motina labai suvargus. Jeigu kas apie jį žino, prašau pranešti mano motinai šiuo adresu: ANNA BUNNEY, 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

APSIVEDIMAI
Idomi ir graži daina, vidutinio amžiaus, jiesko pažinties su idomiu vyru, taipgi vidutinio amžiaus. Rasyti galima lenkiškai, rusiškai ir angliškai, su pirmu laišku įdedant ir savo atvaizdą. Laiškus adresuoti: MISS ANNA GREGORY, 1818 Prospect Ave., Apt. 1 H, Bronx, N. Y. (49)
Tel. TRemont 8-4999.

Pajieskau apsiavedimui vaikiną arba mergaitę. Aš esu 44 metų, natūralus, katrais norėsu manim susipažinti, meldžiu prisistigti savo paveikslą, kurį pareikalavus gražinsiu. Apie save paaiškinsiu per laišką. MARY STAFFORD, (33)
615 W. Gay St., Columbus 8, Ohio

Petronėlė Lamsargienė
Užlaikau visokių vaistų nuo rožių, ronočių kory ir gaudy gelimo. Taipgi turiu Galingą Gydymo Mostą nuo Reumatizmo. Kurie turite kokius nesveikumas, kreipkitės, duosite gerą patarimą ir busit patenkinti. (33)
PET. LAMSARGIENE
1814 S. Water St., Philadelphia, Pa.

PARSIDUODA FARMA
55 akrų žemė, įvairūs pasėti, yra daržas, 6 rūmų namas, elektros švietai, daržinės, 8 galvos galvijų, arklių, viščiukų, kiaulės, mašinos, traktoriai ir yra mašinos. Visa tai arti miesto. Kaina \$3,700. Įmoket \$2,700.
Mrs. K., Kayderos Hotel, South Broadway Road, Saratoga, N. Y.

NORIU DARBO PRIE VAIKŲ
Esu senyva moteris ir norėčiau namų darbo prie vaikų nusiūti, nes vienai nuobodu. Mano vaikų užjūry, o aš dabar dirbu dirbtuvė. Prašau kreiptis laišku šiuo adresu: ALICE STARR, 416 W. 23rd St., New York, N. Y.

FARMA PARDAVIMUI
Prie iteito kelio, 114 akrų žemė, 9 kambarių stuba, 2 banės, viena cementuota, trobesiai visi geri, viena elektra, 2 arkliniai, 2 melžiamos karvės, dvi metinės telyčios ir 6 pusmetinės telyčaitės. Yra visi farmos įrankiai, didelis obuolių sodas. Farma geroji vietoje, N. Y. valstijoje, Madison County, apylinkė apgyventa lietuvių. Mokyklos busas eina pro duris. Tik 2 1/2 mylios iki geležinkelio stoties. Laukai apšėti javais ir dobilais. Trobesiai apdrausti \$3,000 sumai. Viskas parsiduoda už \$3,500, nes savininkas nesveikas. Kreipkitės: A. SAKALAUSKAS, Box 23, No. Brookfield, N. Y.

GEROS KNYGOS

NUPIGINTOS VASAROS LAIKUI

Lvytųjų Protas — D-ro vės lietuvių žinyčios pa-Zeif'o mokslinės studijos a-Zeif'o gyvulių. Autorius aiškina visokius keturkojų papročius ir prigimtį. Pavyzdžiui, kodėl šunelis loja ant mėnulio? Ką reiškia arkliai baidumas? Kodėl gyvuliai su gera uosle paprastai turi silpnas akis ir greitai apjanką? Ar lapė ištikrųjų yra tokia gudri, kaip žmonės apie ją mano? Košėl vieni gyvuliai ginas nuo savo priešu, o kiti bėga? Ir daug kitokių dalykų. Knyga didelio formato, 212 puslapių. Kaina buvo \$1.25, dabar tik 65c.

Biblija Satyroje — Tai yra knyga, kur Biblijos pasakojimai yra atvaizduoti juokingais paveikslais. Kaina buvo \$1.00, dabar tik 50c.

Kokius Dievus Žmonės Garbino Senovėje? — Parašė Iksas. Tai labai idomus ir pamokantis leidinys. Dievų ir tikybų istorija paduoda nuo saulės garbinimo iki krikščionybės laiku. Knyga turi 272 puslapius. Arti 100 puslapių pasvęsta vien tik senovės lietuvių dievams apibūdinti. Čia yra aprašyta daugiau kaip 30 įvairių Lietuvos dievų, dievačių ir šventųjų. Bet knyga ne religinio pobūdžio. Priešingai, ji parodo, kad dievų patys žmonės kuria ir patys juos naikina. Knygos viršeliai papuošti seno-

Lietuvos Vaizdais, tai yra atvirutės su gražiais Lietuvos vaizdais. Atvirutės tinka bile sveikinimams arba korespondencijoms, o ypač šiais metais, kuomet už Lietuvos nepriklausomybę Amerikos lietuviai veda tokią įtemptą kovą. Kompletas buvo 50c., dabar 35c.

Žemaitės Raštai Karo Metu. Knyga didelio formato, ant dailios popieros, iliustruota, piešia baisyus karo vaizdus Lietuvoje. Kaina buvo 50c., dabar 25c.

Prašom pasinaudoti programa ir įsigyti gerų knygų nupigintom kainom.

Užsakymus prašom siųsti šitokiu adresu:

"KELEIVIS"
636 Broadway,
So. Boston 27, Mass.

LENGVAS BUDAS IŠMOKTI ANGLISKAI

SU FONETISKU ISTARIMU IR TRUMPĄ ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA

Šis rankvedėlis yra sutaisytas taip aiškiai ir praktiškai, kad kiekvienas gali lengvai pramokti angliškai. Čia telpa sutvarkyti reikalingiausi pasikalbėjimai jieskant darbo, nuėjus krautuvėn ko nusipirkti, pas daktarą ar traukiniu važiuojant.

Gaunamas "Keleivio" Administracijos, kaina 35 centai

"KELEIVIS"
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

Karas Europoje

Jei norite žinoti apie karą ir kitus pasaulio įvykius, tai skaitykite "Naujienuos".

"Naujienuos" yra pirmas ir didžiausias lietuvių dienraštis Amerikoje.

Užsakykite "Naujienuos" Standien. Naujienuos premumerata metams Amerikoje (Užimtą Chicago), \$6.00. Chicagoje ir Europoje — \$8.00.

Money Orderj ar čekį siųskite

"NAUJIENOS"

1739 South Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS

Sutipačinkite kopiją patikrinus raštus

MOTERŲ SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ TVARKO
M. MICHELSONIENE

S. Ciurlionienė-Kymantaitė

Kažikas Pasigadina

Zemaitiškas pasipasakojimas

Ne, ne... Jė jau tas dak-tars munės nepagydydys, ta jau reikia grąbą pasidir-binti, įkapes išsiviedinti ir laukti, kumet čia bus gals. Pakyrieje unt veinuos vei-tas. Sergi, sergi, patem kon-trybes pritruks, kitus į au-maudą vedi. Ka jau veina kartą numirtumys žmogus. Kap už kuobinį kuokį už-klūvęs—gyvs ir gyvs. Pa-sidara tik veins apmauds ir nebier kontrybes. Ir vyis saka (geruos ons vaikelis širdis), tata saka:

—Jė gyni—gyk, vo je dvesi—dvesk; vo tep to-sytais iš kerties į kertę nier ni kuoke išvedima. Saka, pati mata, kad aš veins su somdininkas negaliu vis-kuo apžiūoti. Pri tuoke bu-ta rėk gaspadines ne jou-kams, vo vakum dar kuoks skruzdyns. Jė jau mirtumi, parvesčio ir jauna, ir su pi-nigas, ir be kuokiuos yd-vas.

Suprontu, kad anam na-bageliu pakyrieje. Bet kur aš dingus, gyva i žemes ne-lisju. Ir tep gera, kad ons dalikatnus žmugelis: ni kuoke skaude žuodele ne-pasaka ir ven tata leip gy-dyties. Kas teisybe, ta tei-sybe, nebeseu tep pašonki, kap ka liuobu buti. Ir kas pasidare, kas nepasidare: pasigadina kažikas ir gana.

Ar čia keinuo blougas a-kys, ar čia kuoks žuodis,—kon barek žinuoti.—Kuo-ki tata buvau muoteriška: šešis pundus svieriau, ru-gium du puru kieliau, dum duodont vežimą kruoviau. Kas tas munei buvo, tik paskou, ka tu vakum pri-visa, kap builių kere, ta jau iš numum nedidele kon iš-žengti begaliejau ir tep ne-ištizau delto. Krikštynoms vis pati pyragus kepiau, alų dariau, tuobas šlaviau, vo su krikštynoms ilgiau ne-laukiem, kap tris dienas. Ir vis tep eje par penkiolika metų, kap gaidiou geiduoti.

Vo paskou jieme kažikas ir pasigadina, kap kuokius pryžasteis, Jug diletub mē-ka, dakta, kad i eketi ikti-tusi išbuva unt ronkionas pasikuorisi puorą adynų, ta jau niekam nereikieje at-sitikti, vo atsitika. Neb ta muoteriška palikau, pasiga-dina kažikas. Strienas kap privarstytas ir ta, ruoduos, pakulines siulas, tep, ruo-duos, bematont nukris. Kuo-jes kap įstatytas, lyk medies, par kelį nekon begaliu sulenkti. Vo galvuo cypims, ruoduos, kas pelutių lizda traisika įsilipės. Tas vis dar butum nieka, tik ka pati šir-dis palika nebsveka: nekon valgyma baprijem.

Ka ir tas suskis Petris: jug peiminuks tebieb, vo daugiau už munį sujied. Anam pusbluode kuosės ma-ža, vo ir rugšta peina sem, ir salde žvalguos. Aš i kuo-šę ne kon baveizu: ka ryta metą pusgarde peinele su dvm reikelm dounas suda-žau, ta munei lig peity už-tenk tuo. Vis ta liga ton pa-dara.

male už slenkstį jau kliun. Duori yr vaka, tuo negal sa-kyti; tik dar anum pruote-lis menkis, kap kuokim žvilblutių, ir omžis ne kuoks tier. Stapelis penkinoliktus metelius užklūde, Kotrele keturioliktus, Pranele ir Vuonele dvyne — tryliktus et, Kazelis ir Petris tep pat vienioliktus užstuoje. Juon-ke — devintus, Klemelis — septintus, Elinele ir Juoku-belis apent dvyne, Mariju-nele, kas ta tier, tretium me-teliu — vo Paulelis su Zene-liu — varles gatava. Aš a-noudum gimus ir įkritau i eketi.

Teisybe pasakius, čia nu-manau aš kitą dakta joubu kaltą, kap tas eketelis. Ma-ta, tujau paskou buva mu-ge, vediem karvę pardouti. Veins latvis buva užsispy-ręs pirkti, tik nikap sulgyti negaliejum, diel tum pini-gum surokavum, tik ons nenuorieji magaryčių staty-ti. Vo vedu tata sakov. Ka tuokę šiemarkelę, numei augintą, gražę karvelę, ni padoruma nepadoru ba ma-garyčių išlesti. Vo tas lat-vis ir saka:

—Ja, saka, su tuokes Tel-sių plumpes gersu aš mata magaryčes.

Muna širdele neišturiuje tuo paniekinima ir sakau anam:

—Je, sakau, mes plumpę, ta tuos šiemarkelis uode-guos neregiesi sava tvarte,—ir dar kelis žuodelius pridiejau, nedidele prastus, bet tep riktinga pasakiau, ons tik saka:

—Ton auksa oudega ves-kis numei, vo tu buoba pa-sigailiesi.

Ton šiemarkelę parda-viau žydeliu, ons lygti nu-lyga septynis rublius su še-siuoms grivinuoms, bet ma-garyčes geras pastati. Par-ton reikieje užtrukti lyg vie-luma ir tata begrižtont ne-laima atsitika: apvirtuom i parkasą. Pradidaujem kap reikint, kap pasikapano-jeim. Gera, kad buva va-žiuojontų žmonių — iš-trauke. Ryta metą (čia dar tei sutronkti kaula skau-diej) jieme munei rupiet-i: juk žinoms daikts yr: lat-viou žmogų sužaviet, kap mums nusispjauti. Tep tata ir atsitika: po tuos muges kita radaus. Galvuo už, cyp, skombin visuokes balsas, menkiausis daikts — pra-kaits išpil, širdis tu-tuk, tu-tuk, tu-tuk, vo nugarą, ruo-duos, versis laižyte laiža: tokei šiurpule.

Ne, misliju, čia jau ne su duoru. Tujau pas veina, pas kita boba nubiegau, jiemiau terauteis. Ir kas kon tik pa-sake — gieriau, tvieriau, žuvau. Tei šiurpule ta apsi-stuoje nu leipų žiedum, vo šep jau Raudienes vaista liekarstas už vis jou buva pagelbijuses (ka ir nedi-dele daile sakyti, bet kon padarysi. Rasi, kas kits nuories gydyteis, lai žina). Leipe tata išvirinti joudum visty miešlus ir apsitverti paširdius, vo žosum miešlus išvirintus gerti ir smilkyteis švintintas keites. Je, tas bu-va neboga. Tik paskou šir-dis jieme pykti, ni valgyma nebiprijem. Viel tata čia iš paširdių tuoks, kap vobuls karšts kelas, kelas i viršų ir apent plompt atgal, ir viel, ir viel... Jau tikra su-pratau, ka čia ne su duoru.

AMERIKIEČIŲ MASKARADAS FILIPINUOSE

Ši nuotrauka parodo Amerikos karo tarnybos moteris Filipinuose, kurios nusiėmė uniformą ir surengė maskarado vakarą nuo bodumui užmirsti.

Nuejau tata pas Rupeikie-nę. Ba veina galyra išma-nonti muoteriška.

—Čia, saka, tava yr dve-juoki liga, ir, saka, tas su-žaviejims daužuos, ir gumb-s nuor unt smagenum užgul-ti. Saka, visa deina išbuk unt tuštios, vakarą užsidek dvi gramineči, klaupusys pa-siimk anas i ronkas, laikyk iškielusys, titep ir gieduok šventas geismes. Saka, tep nu devynium lyg dvylika mušont.

Tep tata ir padariau. Vei-na adyną išklupojau išgei-duojau — nieka. Paskou ir pradiejė. Tik kelas, kelas, kap ons puls pro burną su tuokiuoms bjaurybėmis: at-virtau ir išbuva negyva il-gą valondą. Atsirada ir Ru-peikiene, uždave trejum de-vynerium, pagulde, pakra-piję švestu odeniu ir tu-jau palengvieje. Tuo suža-veijima, ruoduos, neblika. Tik, mata, par ton subru-zdimą tas gumb bjaurybė ir užgule unt smagenum. Ir tuoki tata galvuo cypena, tuoks užims. Unt abeje, ar ons išjeje visus, ar kon da-bar palika. Čia vaka pri-diejė blusines sirgti, tata vis kurinuum trobą, ka anei nesuštaltum, vo nu tuo karš-tuma tas bjaurybė po ton muna galvelę ka doudas, ka doudas, kap paukštis su sparnas: plu-plu, plu-plu... Juntu aiške, ka yra ir nebi-simanau, kon badaryti. Tata buvuom papravodiję Kuot-rele: kunigeli, jiemiau anam ir išpasakuojau viskon. Sa-kau:

—Tieveli, bene tamysta žiną kokių liekarstu.

—Nieka, saka, aš, mama-le, nežinau. Tik numanau, ka rek tamysta eti pri tikra daktara, ne pri buobų.

—Je, sakau, iš kur aš ga-liu žinuoti, katras tikrasis? Vo uns saka:

—Tas yr tikrus, kur gy-ven sava namus pas bažny-čę. Visame miestalie kiti vi-si šundaktare, ar pelciere.

Kon bedarysu: ka jau tuoks gers žmogus saka, rek klausyti. Tik jau tam daktarou pasakysu:

—Je gali ton bjaurybė iš muna galvos išmasinti tep kap nuors, ta jau daryk, vo kaukuoles skelti nedousu ir tiek. Nikap nedousu, geriau mirsu unt veitas.

APIE VALGIUS

JAUCIO LIEŽUVIS SU GRYBAIS

Jaucio liežuvį reikia iš-virint minkštai, nulupti, iš-tepti sviestu ar margarinu su kiaušinio tryniu, apibar-styti krekų trupiniais, pa-dėti i keptuvą, iipilti puodu-ką vandens, kuriame liežu-vis virė, pusę stiklo vyno ir puoduką supiaustytų grybų. Apibarstyt druska, pipirais ir tegul kepa karštam pe-čiujė, kol gerai apkeps. Duodant i stalą galima ap-dėti čielais spingintais gry-bais, bulvėm ar kitokiom daržovėm ir žaliais petrus-kų lapeliais.

Prieskonis iš žalių daržovių, kurių nereikia virint

- 8 kvortos nunokusių tomė-čių.
- 2 puodukai supiaustytų svo-gunų.
- 2 puodukai supiaustytų sa-lierų.
- 2 puodukai korninio sirupo
- 1 puodukas baltų mustardos grūdelių.
- 1/2 puoduko druskos.
- 4 sukapti žali pipirai.
- 1 šaukštukas juodų pipirų.
- 4 šaukštukai cinamono.
- 3 paintės uksuso.

Nusutink tomeites ver-danciu vandeniu, suversk i šaltą vandenį ir nulupk. Tuomet sukupok jas ir su-maišyk su kitais daiktais. Sukupok i sterilizuotus stik-lus, uždaryk aklinau ir pa-statyk vėsioj, tamsioj vietoj.

Kaio pikeliuot binzus

- 4 kvortos supiaustytų binzų ankščių.
- 6 puodukai uksuso.
- 1 puodukas rudojo cukraus.
- 1 šaukštukas druskos.
- 1/2 šaukštuko pipirų.
- 1 šaukštukas allspice.
- 1 lazdelė cinamono.
- 1 šaukštukas čielų gvazdikų.

Pavirink binzus su drus-ka kol suminkštės. Kiekvi-nai kvortai vandens dėk šaukštuką druskos. Nukošus supakuok i sterilizuotus stik-lus. Kitus priedus sumaišyk atskirai, užvirink ir užpilk ant binzų. Uždaryk karštus.

RUSAI GERI ŽMONES

Iš Austrijos sostinės Vie-nos, Associated Press rug-pjičio 7 d. pranešė tokią ži-nia.

Vienas Austrijos laikino-sios vyriausybės pareigu-nas šiandien pareiškė, kad jis protestavo del raudono-sios armijos kareivių dar-mų moterų žaginimų Aust-rijoje. I šią skundą rusai atsakė:

„Musų kariuomenė yra ne toki, kaip SS. Tie žagi-no mūsų moteris ir paskui

žudė jas, o mes nežudome jusų moterų.“

Tas pareigunas prie to rusų atsakymo pasakė tiek: „Tas tiesa, jie nežudo mu-sų moterų.“ To pareiguno dukte, jo žodžiais, išsigel-bėjo nuo išžaginimo tiktai dėka tam, kad ji buvo už-simetusi antklodę ir rusai kareiviai ją palaikė už la-bai seną ir ligotą, bet kita moteris tame pačiame ruime buvo išžaginta 40 kartų.

Viena graži jauna mote-ris iš amerikiečių okupa-cijos zonos pasakė, kad rusai žagindami moteris sklei-džia lytines ligas ir pridurė, kad „daugelis moterų papildė saužudystę po išža-ginimo.“

MOTERYS TEISĖS

Amerikoje dar yra 19 valstijų, kur moterys nega-li būti prisiekusios teisės(jurės). Tos valstijos ran-dasi ir pietuose, ir vakaruo-se, o čia, netoli mūsų, New Hampshire ir Massachu-setts, irgi, matomai, skaito, kad moterų sprendimas nėra toks „teisingas“, kaip vy-rų. Bet daugumas valstijų taip nemano. Šias dienas dar viena valstija pakeitė savo nuomonę del moterų vertingumo būti jurėms. Ta valstija yra Arizona. Kada paseks kitos atsiliku-sios tame reikale?

M.-ė.

Žvirbliai jų bijo

Kalbasi dvi kaiminkos apie savo sodus ir darželius. Viena sako antrai:

—Kodėl nepastatai bai-dyklės nuo paukščių; tie nelabieji tamstai visas vy-snias nules.

—Tai kad nereikia—sako antroji — aš arba mano vy-ras, mes visuomet esame darže.

RACIONAVIMAS

Raudonos stampės iš 4-tos knygutės

Q2 iki U2 galioja iki rugp. 31
V2 iki Z2 " " rugsėjo 30
A1 iki E1 " " spalio 31
F1 iki K1 " " Lapkričio 30

Mėlynos stampės iš 4-tos knygutės

Y2, Z2, A1, B1, C1 iki rugp. 31
D1 iki H1 " " rugs. 30
J1 iki N1 " " spalio 31
P1 iki T1 " " Lapkričio 30

Cukrus

5 svarus cukraus galima pirkti už stampę 36 iš 4 kny-gutės iki rugpjūčio 31 d.

Avalinė

Iš knygutės nr. 3 orlaivių stampės 1, 2, 3, 4 galioja neap-rėžtam laikui.

Knygų Bargenas Už Pusę Kainos

Visos knygos, kurios šiemiau yra surašytos, trum-pam laikui yra nupigtinamos iki pusės kainos. Kas pirks už \$1.00, tas gali pasirinkti už \$2.00 knygų. Kas pirks už \$1.50, gali pasirinkti už \$3.00. Jei pirksit už \$2.00, gausit knygų už \$4.00. Ir t. t.

Štai čia knygų sąrašas:

AR BUVO VISUOTINAS TVANAS?

Bažnyčia sako, kad buvo, o moka-las sako, kad nebuvo. Jeigu buvo, tai kaipgi Nojus būtų galėjęs surinkti i kelias dienas visų veislių gyvūnus, kurie gyvena išsimitę po visą žemę kamuo? Kaip jis galėjo tuos gyvū-nus prastoj savo arką sutalpinti? Iš kur ėmėsi tiek vandens, kad visą žemę apsemtų? Kur tas vanduo da-bar yra? Kaip is Nojus seimynos galėjo atsitraukti po tvaną juodvėdžiai ir kitų veislių žmonės? Šitie ir sim-tai kitų klausimų, i kuriuos negali atsakyti jokis kunigas, yra nuomau-ai ir aiškiai išdėstyti šitam veikaie. Knyga be galo įdomi. Kas žodis—tai faktas; kas sakiny—tai naujas ku-aišų argumentas. Mokslo ir mokslo-klas nuo pradžių iki galo.

Kaina 25c

AR ROMOS POPIEŽIUS YRA KRISTAUS VIE TININKAS?

Parašė kun. M. Valadka. Knyga drąsiai kritikuoja Romos Katalikų bažnyčios autoritetą ir faktais paro-do, kad jis nėra joks Kristaus vie-tininkas. 224 pusl. Kaina ... \$1.25

KAP SENOVES ŽMONES PERSI-STATYDAVO SAU ŽEMĖ

Labai įdomus senovės filosofų da-leidimai apie žemės išvaizdą. Pagal daugelį autorių parašė Iksas. Antra knygutės dalis yra: „Išvirkščias mo-tis arba Kaip Atsirado Kalbos.“ Parašė Z. Aleksa.

40 pusl. 10c

NIHILISTAI

Tragedija trijuose aktuose. Vei-kalais perstatoma nužudymą caro Alek-sandro II. Labai puikus ir nesun-kištas scenoj perstatomas veikalas. Iš viso reikalaujamos tik 28 ypatos.

So. Boston, 1913, pusl. 61 25c.

TABAKAS.

Kaip jis žmonėms kenkia. Liau-kimės ruke! Pagal A. Apolovą ir daugelį iš gyvenimo patyrimų pa-rašė K. Stiklėlis. So. Boston, Mass. 1909 m., pusl. 63. 25c.

ZINGSNIS PRIE SVIESOS.

Vieno akto vaizdelis ir monolo-gas NASLAITE. Parašė K. S. Lie-tuvaitė. So. Boston, Mass. 1914 m., pusl. 23. 10c.

"SALOMEJA"

Arba, kaip buvo nukirsta šv. Jo-nui galva. Drama viename akte, pa-rašyta garsaus anglų rašytojo. Užuot kiekvienam perskaityti. 25c.

"O. S. S."

Arba šliubinė išlėmė. Vieno ak-to farsas, labai juokingas ir geras perstatymui. Kaina 15c.

DEL PINIGŲ

Tris akty ir septynių scenų dra-ma. Pagal L. Tolstojų, parašė A. A. Veckys. Kaina 35c.

KARĖS NUOTAKOS

Vieno akto drama, vaizduojanti vokiečių militaristų žiaurumą ir ne-laimingą moterų likimą. Kaina 20c.

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA.

Labai įdomi knygutė šiuo svarbiu klausimu. Ją turėtų perskaityti kiek-nas katalikas ir socialistas. Parašė E. Vandervelde, vertė Vardunas. Kaina 10c.

BIBLIJA SATYROJE

Tai Biblijos pasąpa. I Kanada tos knygos neįsileidžia. Labai juokinga su 379 puikiais paveiksiais, perstatan-čiais įvairius motyklus nuo prieš su-žėrimo pasaulio iki užgimimo Kri-staus. Įteigė šią knygą niekas nesaga-lia. 382 puslapiai. Kaina \$4.00

KUR MUSŲ BOČIAI

Kur nyksta visi tie kolai, kuriuos žmonys kuria per amžius? Ši intri-guojanti politiška-ekonomiška klau-simą aiškina garsusis Vokietijos so-cialdemokratų teoretikas Kari Kaut-sky. Kaina 10c.

DŽIAN BAMBOŠ SPYCIAL.

Ir kitos fono. Daugiau juokų, ne-gu Amerikoj numaino. Šioje knygo-jė telpa net 72 "Džian Bamboš spy-ciai", eilės, pasikalbėjimai, humoris-tiški straipsniai ir juokai. Antra pa-gerinta laida. Kaina 25c.

MONOLOGAI IR DEKLAMACIJOS.

Šioje knygoje telpa daugybė nau-jų, labai gražių ir juokingų monolo-gų ir deklamacijų. Visokios temos: darbininkškos, revoliucionieriškos, tautiškos, humoristiškos ir laisvama-niškos. Visos skambios, visos geros. Tinka visokiems apvaikšėjimams, balsams, koncertams ir tt. Antra pa-gerinta laida. Kaina 25c.

PAPARCIO ZIEDAS.

Ir kituros kitos apysakos: (1) Na-usistikintis Vyras; (2) Zydinti Giria; (3) Klaidė; (4) Korekta. Jose nuro-doma kaip žmonės paikai tiki i vis-o-kius prietarus, burtus ir tt. 15c.

LYTISKOS LIGOS.

Ir kaip nuo jų apisaugoti. Parašė D-ras F. Matulaitis. Antra, peržiūrė-ta ir papildyta laida. Kaina 25c.

EILĖS IR STRAIPSNIAI.

Šioj knygoj telpa 23 gražios eilės, daugybė straipsnių, juokų ir tt. Puikiai iliustruota. Kaina 25c.

ALKOHOLIS IR KUDIKIAI.

Arba kaip tėvų vartojami avai-gnamieji geriami atsiliepa i jų va-lkams. Kas yra arčia tikiesi kada-gara būti kudių tėvais, būtinai turėtų perskaityti šią knygotę. Kaina 10c.

"Keleivis", 636 Broadway, South Boston, Mass.

Pekla

BROSURA SU PEKLOS ŽEMĖLAPIU IR KI-TAIS PAVEIKSLAIS.

Parašė A. M. METELIONIS.

Kunigai garsina tamsuo-lis amžina peklos ugni-mi ir už pinigų apsimia kiekvieną išgelbēt nuo amžinų kancijų pragro liepsnos. Bet šios kny-gos autorius parodo, kad visa tai yra melas ir ap-gavystė, nes peklos vi-sai nėra. Jisai parodo, kad toj vietoj, kur Bibli-ja sako buvus kitąkį pekla, dabar egzistuoja au-ga. Ir pridėtas "peklos" žemėlapis tatau patvirtina.

Kaina 25 centai.

Knyga gausima "Keleivio" Knygyn.

Adresas: "KELEIVIS"

636 BROADWAY,

80, BOSTON, MASS.

Talpi ir pas

A. M. METELIONI

7747 Navy Avenue,

Detroit, Mich.

Rusai žygiuoja...

Stalino armija pakilo į karą prieš Japoniją. Su dainomis ir minių šukavimais raudonoji armija traukia į Mandžurijos laukus "užmėtyti japonus kepurėmis". Priskėlęs Kuropatkinas eina atkeršyti už Mikės Pasutiniojo gėdą.

Stalinas traukia ne prieš galingą Japonijos imperiją, koki ji buvo prieš kelis metus. Ne. Kol Japonija buvo galinga, Stalinas darė su ja nepuolimo sutartį, kuri ir dabar dar tebegalioja. Stalinas eina mušti jau sumuštą Japoniją. Jis eina "į talką" pribaugti perbloktą japoną. Stalinas eina suvaryti peilį į nugarą kaimynui, kuriam dar tik vakar jis davė žvejybos koncesijas ir naftos šaltinius Sachaline. Stalinas eina grobio dalintis.

Japonija yra sumušta, bejėgė, bombų išardyta. Japonijos laivynas guli jūrų dugne. Japonijos miestai yra griuvėsių kruvos. Atominė bomba galutinai išsprendė karą ir pastatė japonus prieš pasirinkimą: tuoj pat pasiduoti ar išnykti kaip tauta. Japonija už savo agresijas, už kaimynų puldinėjimus, už besocinių imperialistų kraujo ir geležies politiką moka tukstančiais lavonų, griuvėsių kruvomis ir begalinėmis visų savo gyventojų kančiomis. Ir kaip tik tuo metu, kada visas baigta, ateina "taiką mylintis" Stalinas, kaip juodvarnis prie dvėsėlienės, pasisotinti, pasipelninti amerikiečių krauju ir gauti "už pagalbą" daugiau nuomos paskolos, gauti kreditų ir palikų ne tik iš japonų, bet ir iš mūsų sąjungininko Kinijos.

Karas yra toks baurus biznis, kad ir moralė čia niekas nežiuri. Jei rusai, suvarydami peilį į paguldyto japono nugarą, mums padeda, tai ir gerai. Kai tas pats rusas suvarė peilį į paguldyto lenko nugarą, mes buvome pasišlykštę, o kai Mussolinis suvarė panašų peilį į perbloktą francūzų nugarą, mes baisiai piktinomės. Viskas savo vietoj ir viskas pagal reikala.

Klausimas betgi yra ne tame, koki iš to viso reikalo "moralė," bet visai kitur. Klausimas yra tame, ką rusai nori gauti už savo paveltą pagalbą ir už nubaigtųjų skerdynes? Ar jie nori Sachalino, Mandžurijos, Korėjos, Port-Arturo, Šiaurės Kinijos? Ar Stalinas Mandžurijos fronte rusų darbininkų ir valstiečių krauju užmoka už gautą "nuomos paskolą" pagalbą, ar jis

nori apiplėšti mūsų sąjungininką Kiniją? Tolimuose Rytuose Japonijos likimas išspręstas be rusų. Stalinas tik paskubėjo į "užbaigtųjų puotą" ir į dalybas grobiu. Atominės bombos sprogdimas paragina Staliną skubėti į kruviną dalybų puotą. Todėl ne apie Japoniją dabar reikalas eina, bet apie Kiniją.

Kinijai gresia Lenkijos likimas. Rusijos diktatura senai žiuri į Kiniją, kaip į savo "ekspansijos lauką." Rusija atplėšė nuo Kinijos Mongoliją. Rusija 1929 metais mušė kinus del Mandžurijos gelžkelio. Rusija remia šiaurės Kinijoje komunistinį režimą, kurs atskyrė nuo Kinijos didelį plotą žemės su 80,000,000 gyventojų kinų. Rusija vienaip vien kėsinais ginklu ir propaganda į Kinijos Turkestana. Rusija reikią pretensijas į kinų apgyventą, turtingą šalį — Mandžuriją, kur gyvena 39,000,000 kinų. Rusija reikią noro pasiglemžti Korėją, kur gyvena 18,000,000 kinams artimų žmonių korejiečių.

Tolimuose Rytuose su rusų įsitraukimu į karą prieš japonus, prasidėjo didžiojo pasaulio dalybos. Sprendžiasi didelės, turtingos, bet nevieningos ir militariniai silpnos kinų tautos likimas. Ar Kinija bus laisva? Pagal atsakymą į šitą klausimą, reikės spręsti Potsdamo būtinį ir didžiųjų demokratijų vadų politinę išmintį.

Laiškas iš Europos

"Keleivio" skaitytojas p. J. Snapkauskas iš Cambridge, Mass. gavo laišką iš Europos nuo vieno savo draugo ir maloniai leido jį mums paskelbti. Laiškas bus įdomus ir mūsų skaitytojams. Jis skamba:

Mylimas jaunystės drauge!

Sveikinu tave kartu su žmona ir namiškiais ir linkiu jums ir ateityje džiaugtis ta laime, kuri jus iškilio lydėjo. Aš, žmona ir jauniausias sunus, po ilgos ir vargingos kelionės per ugnį ir dumus, pasiekėme Daniją, kur dabar ir gyvename internautiems lageryje. Tarpautinio Raudonojo Kryžiaus žinioje, Nyborgo mieste. Lietuvą turėjau apiešti del dvejų sumetimų: 1) bolševikams artėjant vokiečiai varu išvarė ir 2) birojome prie bolševikų pasilikti, kad nenukankintų, kaip ir pirmiaus nukankino tukstančius tautiečių. Esu nusistatęs, kaip ir kiti lietuviai, nebegrįžti Lietuvon, kol Azijos piratai neišsi-

kraustys, nes jau vienus metelius mums buvo leista tame išsvajotame rojuje pagyventi. Artinantis frontui daugelis lietuvių, labiausiai iš inteligentų, atsiminė 1940-1941 metus, ašarodami apleido tėvynę ir išiskirstė po platų pasaulį, nežinodami kas jų laukia. Daugelis žuvo nuo vokiečių kruvinos rankos, kiti nuo bado koncentracijos lageryuose.

Nyborgo apylinkėse randa si 23 lietuviai. Kitur nežinau, nes susisiektas sunkus. Darau žygius atvykti Amerikon arba Anglijon. Šiuo kart sudie. Laukiu atsakymo. Prašome nors senų laikraščių, nes lietuvių raštų neturime.

J. M.

ART. STASYS PILKA VOKIETIJOJ

Vienas Amerikos kareivis, pfc Juozas Burdulis, parašė savo giminėms Bostone laiską; sakosi esąs Vokietijoje, Deggendorfo mieste. Deggendorfe ir apylinkėse, jo žiniomis, randa si apie 2,000 lietuvių. Lietuviai esą organizuoti į savo pašalpos draugijas, gyvena skurdžiai, bet stovyklose šiaip taip maitinasi. Deggendorfe esąs ir artistas Stasys Pilka, kurs kadaise lankėsi Amerikoje.

BAISI ŽYDŲ TRAGEDIJA EUROPOJ

New York (LAIC) — American Jewish Committee duomenimis, Europoje, šio karo išvakarėse, buvo priškaitoma arti 9,000,000 žydų. Čia, matomai, įskaitomi ir 3,500,000 Rusijoje gyvenusių žydų. Šiandien Europoje, SSSR neskaitant beliko vos 1,200,000 žydų. Tuo būdu, apie keturi milijonai nekaltų žmonių liko hitlerininkų išžudyti. Žydų tragedijos mastai suprasti pirminsime, kad iš 263,000 žydų, gyvenusių prieškarinėje Lietuvoje, per 3 nacių okupacijos metus, išžudyti arti 170,000, kas sudaro arti 70 nuošimčių.

Neosionistų galva Palestinoje Dr. L. Altum autoritetingai nurodo, kad žydų tragedija dar nėra baigta. Tarp 80 ir 90 nuošimčių (Rusija neįskaitoma) likusių žydų yra pasiryžę, ir tai nepaisant legaliai ar nelegaliai, iš Europos emigruoti. Su Hitlerio pranykimu, anti-semitizmo skėla anaipol teta išnykusi.

Tebegyvendama nemažesnę masinę eksterminacijos tragediją, mažoji lietuvių tauta ne tikai gerai supranta žydų tautos tragediją, bet ir nuoširdžiai jiems užjaucia. Kaip žinome, lietuvių tautos golgota nėra

TRUMANIENĖ SVEIKINA KARŽYGI

Prezidentė žmona Trumanienė su savo mergaite sveikina Kansas City Amerikos karžygi Eisenhowerį.

Britų okupuotoj Vokietijoje

New York (LAIC) — Anglų korespondentas McFee Kerr, tarp kitko, praneša, kad britų okupacinė valdžia nepersenai sutiko vokiškos policijos pareigūnus apirinti šaunamuoju ginklu. Iki šiol vokiškieji policininkai buvo ginkluoti vien lazdomis. Šis naujas patvarkymas, kaip praneša korespondentas, yra išsauktas vis ne-sibaigiančio okupacinėje zonoje chaoso, banditizmo ir tebevykstančių "displaced persons" tarpe neramumu. Kai kas iš benamių asmenų turi prisilėpę ginklų. Sakysime, Bad Ojenheim nepersenai buvo nužudyti net 11 vokiškųjų policininkų.

Iš pranešimo sužinome, kad repatrijavimas benamių francūzų, olandų ir belgų jau kaip ir baigtas. Dabartinio laiku intensyviai vykdomas evakuavimas rusų, kurie, atrodo, turi repatriavimo pirmenybę prieš visus kitus. Tarp kitko, britų valdomoje zonoje priskaitoma 526,000 lenkų, neskaitant buvusių belaisvių, kuriems taip ir nebuvo leista grįžti į lenkų kariuomenę.

Apskritai paėmus, likusių benamių padėtis toli gražu dar nėra stabilizuota: vieni

baigta, ir po šiai dienai vis dar Lietuvos žmonės tebežudomi.

savo valia traukia į rytus, kiti ir vėl "per žaliąją sieną" bėga iš rusų okupuotos zonos.

Iš kitų šaltinių patyrėme, kad britų okupacinėje zonoje yra nemažas skaičius benamių ir iš Pabalčio, kuri tarpe ir lietuvių. Jie vienbalsiai pareiškė nenorą grįžti į pavergtą tėvynę.

Tuom tarpu jie yra išskirti į atskirą grupę ir apgyvendinti, neretai, kartu su estais ir latviais, kas centruose, kas stovyklose, kas atskirai vienkietimuose. Su įprastu tvarkingumu, lietuvių organizuojasi į komitetus ir sąvayšalpos centrus. Nusiskundžiama nepakankamu maistu, kuris prilygsta vokiečių nustatytai normai (teoretiniai—1150 kalorijų). Su tuo skirtumu, kad vietos gyventojai visuomet turi galimybės maistą pagerinti bei pajvairinti, o atbėgėliai — ne.

KODEL NĖRA KORESPONDENTŲ BALTIJOS VALSTYBĖSE

New York (LAIC) — Pastutinių metų, kaip spaudoje, taip ir pasikalbėjimuose, dažnai keliamas klausimas, kodėl neįleidžiami užsienio korespondentai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitas bolševikų okupuotas sritis. Komunistuojanti spauda giriąsi, esą, tuose kraštuose vyk-

Rinkimai Austrijoje

Atidarius duris į "išva-duotą Austriją," sužinome, kad prie bolševikų Austrijoje jau įvyko vieni rinkimai. Austrijos dirbtuvėse, kol kas, rodos, tikai Vienoje įvyko darbininkų tarybų arba imonių komitetų rinkimai. Rinkimai įdomūs tuo, kad bolševikai juos gėdin-gai prakiso. Austrijos darbininkai, nusikratę nacių jungo, visai nepuolė į bolševikų glėbį, bet laikosi savo senos socialdemokratų partijos. Iš apytikrių žinių matyt, kad komunistų partija, nežiurint į rusų okupaciją ir į rusų pastatytą vyriausybę, surinko tikai 5% darbininkų balsų. Socialdemokratų partija gavo nuo 60 iki 70% balsų ir likusieji balsai teko krikščionims demokratams, kurie dabar vadinasi "Volkspartei," arba liaudies partija.

Austrija dabartiniu metu stovi prieš baisiai sunkią ateitį. Austrijoje ėjo smarkūs mušiai ir daugelis dirbtuvių buvo sugriauta. Bet karo griuvėsiai nėra viskas. Kaip tik į Austriją atėjo rusai, jie tuoj pat pradėjo gabenti iš likusių fabrikų mašinas į Rusiją. Vienoje ir apie Vieną visos pramoningosios sritys liko apiplėštos, kai kurios dirbtuvės stovi uždaros ir negalės nieko dirbti, nes rusai išgabeno mašinas. Rusai sako, kad jie "už reparacijas" ima mašinas, bet tai buvo daroma taip, kad Austrijos pramonė yra susmukdyta. Kad ji atsistatys ir kaip turi maitintis išvaduotos Austrijos žmonės?

Viena prieš karą turėjo 2 milijonus gyventojų ir turėjo didelę pramonę. Dabar tos pramonės nebėra, o gyventojai vis dar tebėra. Rusai apvalė ne tikai Vieną ir priemiesčius, bet ir kitus pramonės centrus Austrijoje: Wiener Neustadt ir Graz, du didesni pramonės centrai, yra apvalyti nuo mašinų. Rusai turėjo kelis mėnesius laiko "išvaduotus" austrus "vaduoti" nuo mašinų ir nuo jų duonos.

Vienintelė pramonės sritis, kuri paliko rusų neapiplėšta, yra ta, kur ne rusai, bet amerikiečiai nacių išvarė. Tai yra Linz miestas ir apylinkės. Ten fabrikai galės vėl dirbti ir žmonės galės maitintis, o rusų nušluotų dalyje žmonės turės kentėti.

Rinkimai į darbininkų tarybas atsibuvo tik atėjus rusams. Dabar bolševikų partija vargu begautų ir tuos 5% balsų. Rusų plėšimai ir moterų žaginimai yra menka propaganda.

plėšta, yra ta, kur ne rusai, bet amerikiečiai nacių išvarė. Tai yra Linz miestas ir apylinkės. Ten fabrikai galės vėl dirbti ir žmonės galės maitintis, o rusų nušluotų dalyje žmonės turės kentėti.

Rinkimai į darbininkų tarybas atsibuvo tik atėjus rusams. Dabar bolševikų partija vargu begautų ir tuos 5% balsų. Rusų plėšimai ir moterų žaginimai yra menka propaganda.

Įvairūs būdai drabužiams rinkti

BALF surinktos žinios parodė, kad nors Amerikos lietuvių kolonijos labai uoliai dirba gelbėdamas rubus rinkti nuo karo nukentėjusiems lietuviams, bet ne visur naudoja tas pačias priemones tikslui siekti.

Vienose vietose skyriniai, parapijos ir draugijos gavo vietos amerikiečių spaudos ir radijo talkos daugiau, kitur mažiau.

Kai kurie miestai nemo-kamai davė sunkvežimius (trokus) rubams rinkti, ne-lietuvių kilmės amerikiečiai gausiai aukojo, kitur lietuvių dosnumas pasiekė aukščiausio laipsnio rubus renkant.

Kai kuriose vietose naudota taip vadinama "Block System": rubai rinkti nustatytu planu iš kiekvieno miesto kvartalo namo. Dar kitur, žmonės patys savanoriai dirbdami, pagal savo planą, dar daugiau rubų surinko.

Vienur mūsų veikėjai mokėsi iš kitų tautų, kitur mūsų tautiečiai pamokė kitus ir net kitiems fondams pagelbėjo rubus rinkti.

BALF rubams rinkti vajų leista tęsti dabar, pasi-baigus bendrajam rubų vajui (National Clothing Collection).

Pradžioje, kol oras karštas, vyksta vajuos pasiruošiamieji darbai; vajuos, numatoma, bus labai gyvas rugsėjo mėnesyje, orui atvėsus.

BALF skyriams ir gelbstančioms draugijoms paliekama pilna laisvė naudoti vietos sąlygoms sekmiausiai būdus rubams rinkti.

Kurios kolonijos pageidauja daugiau ir platesnių rubų vajuos darbui spartin-ti, prašomos kreiptis į United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 19 West 44th St., New York 18, N. Y. Tel. MU 2-8062, arba į United Lithuanian Relief Warehouse, 101 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Telef. EV 8-6203.

LIETUVOS RESPUBLIKOS ISTORIJA

SU SPALVUOTU ZEMLAPIU.

Šitas veikalas parodo, kaip nuo 1905 metų revoliucinės Lietuvos spėkos vedė kovą su caro valdžia, ir kaip tuo pačiu laiku kunigai tą valdžią rėmė ir gynė; kaip paskui revoliucija paėmė viršų, kaip Lietuva likos palikuosuta iš po caro valdžios ir kaip ji buvo apskelbta respublika. Pridėtas didelis spalvuotas žemlapis parodo dabartinės Lietuvos ribas ir kaip šalis yra padalinta į apskrčius. Tai yra viena knyga, kuri parodo, kaip gimė Lietuvos Respublika ir kaip ji išrodė. Čia telpa visi svarbesni dokumentai: Steigiamojo Seimo nutarimai, taikos sutartis su bolševikais, sutartis su latviais, aprašymas visų mūsų su lenkais ir tt. Yra tai ne knyga, bet tiesiog žibintuvas, kuris apšviečia visą Lietuvą iš lauko ir iš vidaus.

Kaina \$1.00

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston, Mass.

STANDING FIRM ON

QUALITY

Wagansett

de jie pridėjo žodžius "savo laiku" (in due course). Dabar yra proga Korejai duoti laisvę, bet ar atėjo tas "laikas"? Atrodo, kad Koreja, kaip Lietuva, laisvės dar greit nematys.

ALIAITAI PRIŽIURĖS GRAIKIJOS RINKIMUS

Graikų laikinoji valdžia pakvietė aliantus prižiūrėti jos vykdomus demokratinius rinkimus. Amerika ir Anglija pakvietimą priėmė, bet Stalinas atsisakė.

Vietinės žinios

LIETUVAI REMTI D-JOS PIKNIKAS

Visas pelnas eina labdarbei, šelpimui Lietuvos žmonių

Rugpjūčio 26 d. Chauncy Lake Parke, Westboro, Mass. įvyks didelis ir smagus piknikas. Jį rengia Lietuvai Remti Draugija. Pikniko vieta labai graži, prie puikios ežero, o pasiekti ją irgi labai lengva, ji randasi prie pat didžiojo vieškelio tarp Bostono ir Worcesterio.

Siame piknike bus trumpa kalbų programa. Pikniko dalyvams ir Bostono "Gabijos" choras, kurs padainuos keletą dainų.

Visas šio pikniko pelnas yra skiriamas labdarbei—nuo karo nukentėjusių Lietuvos žmonių šelpimui. Tad visų pareiga dalyvauti ir prisidėti prie šio kilnaus darbo.

Piknikas prasidės lygiai pirmą valandą popiet.

Laukiama daug svečių iš Bostono, Worcesterio ir kitų kolonijų.

Sužeistas Juozas Lekys

Pereitą savaitę Bostone automobilis sunkiai sužeidė Juozą Lekį, mūsų visuomenės žinomą pažangiųjų sandariečių veikėją. Nelaimė įvyko praėjusios savaitės antrosios dienos vakarą, kai per gatvę Ligonis gydyosi namuose. Linkime greit pasveikti.

Riaušės arklų lenktynės

Suffolk Downs arklų lenktynėse šeštadienį pavarė įvyko kruvinos riaušės. Lenktynių lankytojai ir laisvabūniai pakėlė protestą prieš vieno arklį "Johnny Jr." diskvalifikavimą. Lankytojai skaitė, kad to arklį pašalinimas iš lenktynių yra neteisingas, ypač, kad tas arklis "turėjo" laimėti lenktynes.

Riaušės prasidėjo nuo mėtymo butelių į teisėjus ir pasibaigė visuotiniu pogrūmu. Riaušininkai daužė, deginė ir laužė kas tik pakliuvo. 34 vietose buvo padegti automobiliai, standai ir šiaip kas tik galima buvo uždegti. Buvo iškrūsta daugybė langų ir iš viso septyni žmonės buvo sužeisti.

Riaušės buvo nuramintos su pagalba 150 policmonių, suaukų iš viso Bostono. Policijai padėjo militarinė policija. Riaušininkų buvo keli šimtai žmonių. Šimta už riaušę kėlimą 7 žmonės. Keli policininkai gana skaudžiai nukentėjo, o vienas žiurovas, visai nekaltas žmogus, gavo su buteliu į akį. Du policininkai buvo sunkiai sužeisti ir guli ligoninėje.

Riaušės buvo nuramintos neva toje šaunamo ginklo. Riaušį pasekmėje teismas turės aiškinti kaltininkus ir kelis aršius karstagalvius sporto mylėtojus gal nubausti už mėtymą tuščiais buteliais ir valdžios atstovus ir lenktynių teisėjus.

Po įvykusios nelaimės lenktynių lauko pareigūnai sako, kad riaušį galima buvo išvengti "su truputėliu takto." Kam to takto truko, gal paaiškes teisme. Bet taip visuomet yra, po nelaimės kiekvienas žino, kaip galima buvo nuo nelaimės apsisaugoti.

Is Lietuvai Remti Draugijos Bostono skyriaus susirinkimo

Pereitą penktadienio vakarą Sandaros svetainėje, So. Bostone, įvyko Lietuvai R. Dr-jos 2 skyriaus susirinkimas. Pirmininkavo šio skyriaus pirmin. p. Tuinila, raštininkavo sekr. p. Merskevičius.

Buvo tartasi kaip geriau pasidaryti Lietuvai Remti Draugijos piknikui, kuris įvyks šio mėnesio 26 dieną, Chauncy Lake Parke, Westboro, Mass. Kadangi visas pelnas skiriamas Lietuvos reikalams bei sušelpiti lietuviams nuo karo nukentėjusiems, todėl susirinkimas pagėdavo, kad kiekvienas narys ir ne narys prisidėtų prie šio darbo—dalyvauti piknike ir pasidaryti, kur bus reikalingas, aptarnavimui publikos.

Planuota kaip padėti centrui ateinančių rudens rengiamame šios draugijos naujų narių gavimui ir organizavimui naujų skyrių ypatybe.

Susirinkimas padėjo p. Tuinilai už jo didelį darbštumą šios draugijos naudai ir kad jis tiek daug pasidarys, bavo pereito draugijos seimo surengime. P. Tuinila. Anestai padedant, rūpinosi ir valgiais, ir gėrimais ir darbininkais, ir garsinimais, ir svečių priėmimu. Jam taip uoliai pasidarys, nuo seimo vakarienes draugijai liko gražaus pelno.

Buvo tariamasi, ka šis skyrius galėtų surengti rudeniui atėjus, kad žmonės būtų patenkinti ir kad likusių pinigų Lietuvos tremtiniams sušelpiti. Buvo tartasi pakviesti jaunimo ratelį, gal jie jau turi kokį veiklą pasiruosę pastatyti. Kas daugiau turi kokių sugestių tuo klausimu, prašomi pateikti kitame mūsų skyriaus susirinkime, kuris bus rugsėjo 7 d., Sandaros svetainėje.

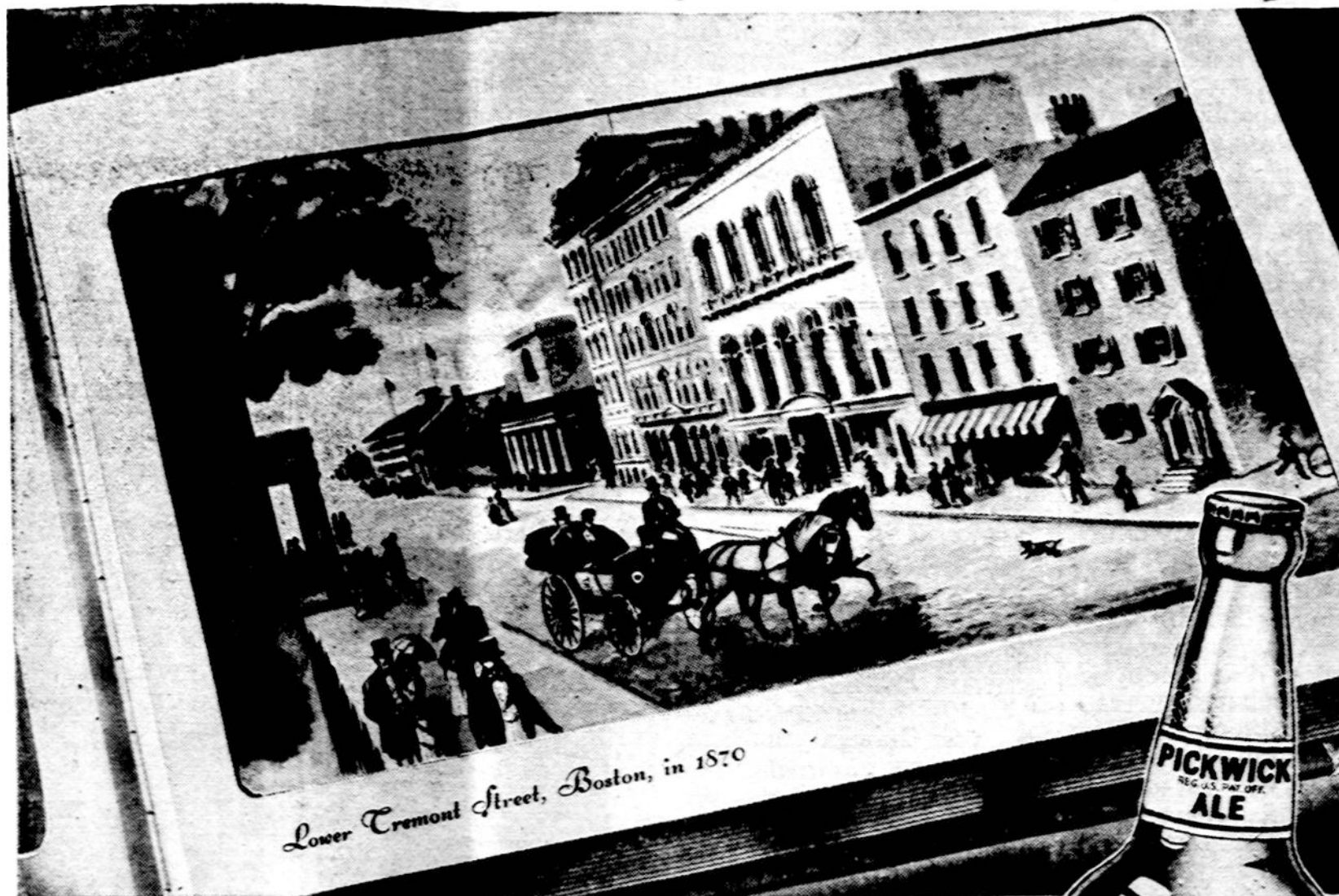
Pacificke dingo T. Rubikas

Tamas Rubikas, West Hanoverio gyventojas, gavo pranešimą iš karo departamentu, kad jo sunus Tamas Vytas Rubikas, jurininkas ant naikintuvo, dingo be žinios mūšyje prie Okinawos. Jaunasis Tamas Rubikas stoji prieš tris metus savanoriu į karo laivyną, dalyvavo mūšiuose Afrikos, Sicilijos, Italijos ir Francijos invazijose, plaukiojo su konvojais į Rusiją ir paskutiniu laiku buvo Pacificke. Jis buvo 31 metų. Tėvas T. Rubikas gyvena W. Hanovere, turi mažą farmukę, pats yra darbo invalidas. T. Rubikas skaito "Keleivį" jau 40 metų, nuo pat pirmo numerio.

Sandariečiai rengia pikniką

Rugpjūčio 19 d. A. L. T. Sandaros pirmas apskritis rengia pikniką. Vieta parinkta Keistučio darže, Oakland Grove, E. Dedhame. Piknike dainuos Gabijos choras, bus žaidimų ir žinoma, gėrimų su užkandžiais. Rengėjai tikisi turėti daug svečių ateinančių sekmadienį po pietų Keistučio darže.

Majoras Kerrigan deda pastangų, kad miesto valdyba išleistų įstatymą East Bostono gatvėkarių susisiekimui praplėsti. Jisai planuoja pratesti greitojo transporto liniją nuo Marvick iki Day Sq.

IN 1870

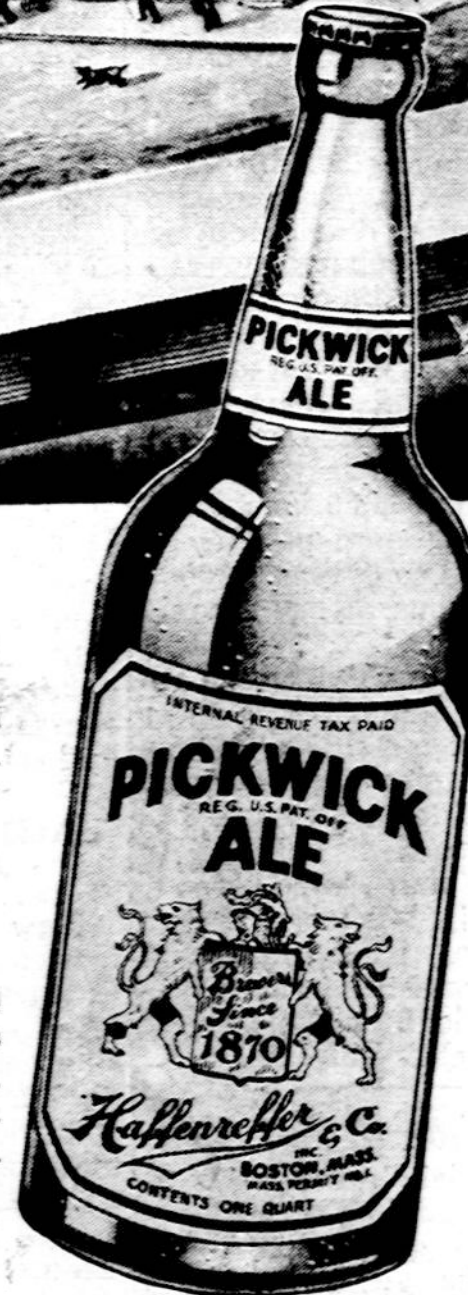
kada kurėsi Haffenreffer & Co., Inc., apie Tremont Streetą sukosi socialis Bostono veikimas. Tenai gyveno žymiausi miesto piliečiai ir stovėjo svarbiausi Naujos Anglijos kultūros ir pasilinksminimo centrai.

IN 1945

kad ir yra užsilikę keli pirmųjų istorinių pėdsakų, primenančių senąjį Bostoną, žymesnysis Tremont Streetas yra virstęs jau didžiaja komercijos gatve. Šiandien per valandą Tremont Streetu pravažiuoja daugiau vežimų, negu Septynišiasdešimtais metais pravažiuodavo per mėnesį. Panašiai augo ir Haffenreffer & Co., Inc., ka gamina PICKWICK ALE. Tarp didžiųjų Amerikos bravorų ji užima žymią vietą.

SEVENTY-FIFTH ANNIVERSARY YEAR

BREWED BY HAFENREFFER & CO., Inc., Boston, Mass., BREWERS SINCE 1870

Lankėsi svečiai

Keleivio redakcijoj pirmadienį lankėsi svečiai iš Bridgeport, Conn. drg. Petras Einoris su žmona ir dukterimi. Einorių šeima atostogauja, tai atlankė Bostoną ir apylinkes. Drg. Einoris ta proga atsisveičiojo Keleivį. Linkime smagiai patostogauti.

Automobilio nelaimė

Praeitą savaitę automobilio nelaimėje buvo sužeistas So. Bostono bizniero Jono Stonio sunus Jonas. Nelaimė buvo aplaūžytas Stonių lengvas trokas ir juo važiuojęs jaunasis Jonas sužeis-

tas. Laimei, sužeidimas nėra sunkus, o trokas tai jau lengviau pataisomas dalykas.

RADIO PROGRAMA

Lietuvių Radijo Korporacijos programa ateinančių nedidelių 5 WORL stoties, 950 kilociklių, tarp 9:30 ir 10:30 ryto, bus tokia:
1—Muzika
2—Dain. Antrinet Roach iš Stoughtono.
3—Pasaka apie Magdute po programos parašykite savo įspūdžius ir nusiųskite šiuo adresu: WORL Station, Lithuanian Program, Boston, Mass. S. Minkus.

NAIKINAM BRUDĄ

(Bug Extermination)
Naikinam blaes, tarakohus, žiurkes, peles ir t.t. Nei rupešio, nei vargo. (33)
DUDLEY EXTERMINATING CO.
94 Maywood St., Roxbury, Mass.
Tel. GARRISON 3552

KARO VETERANŲ IŠVAŽIAVIMAS SEKMADIENĮ, RUGPJŪČIO-AUGUST 26-TĄ D. NATIONAL PARKE, MONTELLO, MASS.

— Rengia —

Amerikos Legijono Stepono Dariaus Postas No. 317

Visi lietuviai nuoširdžiai kviečiami atvažiuoti ir kartu su pirmojo ir dabartinio karo veteranais pasisvečiuoti, atnaujinti pažintis ir maloniai laiką praleisti. Bus žaidimų, kontestų, dainų, muzikos, užkandžių ir gaivinančių gėrimų.

(34)

Keršto Viešpats

Tiek už laisvę jau kovota, Lietai asarų karčių; Tiek gyvybių išieškota. Laukta išlaisvų plačių. Bet Europoj centralinėj Vis da pavergtas žmogus. Ir da Rusijos sostinėj Šelsta Stalinas žiaurus. Tremia, žudo keršto viešpats; Smurto aktas—jo tiesa... Tilsta šventas laisvės aidas, Niauikas išlaisvų aušra... Eglutė.

RUSAI GERI ŽMONES

Iš Austrijos sostinės Vienos, Associated Press rugpjūčio 7 d. pranešė tokią žinią.
Vienas Austrijos laikinosios vyriausybės pareigūnas šandien pareiškė, ka jis protestavo dėl raudonosios armijos kareivių daromų moterų žaginimų Austrijoje. Jis skundą rusai atsakė:
"Mūsų kariuomenė yra ne toki, kaip SS. Tie žaginimo mūsų moteris ir paskui

NAMAS IR 25 AKRAI MIŠKO

Moderniškas 6 kambarių namas, masyvūs ir geras sun porch, įvesta garo silema. Yra du garažai; vienas murinis dviem karam, kitas vienam. Yra 25 akrų miško. Gali but išpar duotas lotais. Dauguma žemės prie vieskelio. Keturiolios mylios nuo City Hall. Pusė mylios nuo miesto linijos. Parsiduoda už \$5,800 cash.

Kreiptis: 405 Stafford St., Worcester 3, Mass. (37)

REIKALINGA VIETA DEL VAKACIJOS

Noriu važiuoti ant vakacijų pas paprastą fermerį, kur galima gauti ruimas, pieno, sviesto, surio ir kiaušinių. Malonėkite atsisaukti šiuo adresu: (33)

J. Narvish, 212 So. 1st St., Brooklyn 11, N. Y.

KETVIRTIS ir KOMPANIJA

Gavom didelį siuntinį

BULOVA, GRUEN ir LONGINES LAIKRODŽIŲ

Tai yra vienintelė lietuviška auksinių daiktų krautuvė Bostone, kur galite šitų laikrodžių gauti.

Be to, mes turime daugybę visokių Ziedų, Spilkų, Sagų, Plunksnų ir Papuošalų del visokių dovanų bei prezentų

Taisom, mainom ir perdirbam į naująsias madą laikrodžius, žiedus, plunksnas ir kt.

KETVIRTIS & CO.

312 Broadway, South Boston, Mass. Tel. SOU-4649

Tel. SOU. 4645
Take advantage of CASPER'S morning SPECIAL \$10.
SOFT, CREAM-OIL PERMANENT \$8.
Special from 8:30 A. M. to 10:30 A. M.
OTHER PERMANENTS FROM \$5. TO \$50
Luxurious Waves Set While You Relax in Glamorous Surroundings.

CASPER'S Beauty Salon

738 E. Broadway, South Boston, Mass. Hours: 8:30 to 5. Open Thursday Evenings

Geriausia Užėiga Vyrams ir Moterims Yra

SOUTH BOSTON CAFE

Vincas Belukonis, Savininkas

Pagamina gerus lietuviškus pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiskai patarnauja. (11-24)

258 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

Reikalingos Moterys

Diių plaut

\$24 į savaitę su valgiu, arba \$27 be valgio. Dirbt 6 dienas. Darbas pastovus ir vieta smagi. Kreiptis tuoj pas

BLINSTRUB'S
304 Broadway, So. Boston

BORIS BEVERAGE CO.

220 E Street, South Boston
Pristato toniką, vyną ir visuos rusies alų baliams, vestuoms į namus ir sales. (-)
Savininkai:

Jonas Arlauskas ir
Juozas Skandalis.
Telef.: SOU 3141.

A. J. NAMAKSY

REAL ESTATE & INSURANCE

414 W. Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
Office Tel. So. Boston 0948
Res. 37 ORIOLE STREET
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

DR. D. PILKA

Ofiso Valandos: nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8
506 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Telefonas: SOUTH Boston 1320

Tel. TRObridge 6330

Dr. John Repshis

(REPSYS)

LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: 2-4 ir 6-8
Nedėliomis ir šventadienimis: nuo 10 iki 12 ryto
278 HARVARD STREET
kamp. Inman St., arto Central St.
CAMBRIDGE, MASS.

Tel. 28624

Gyr. 31132

Dr Joseph A Gaidis OPTOMETRISTAS

Valandos: 9 iki 12 nuo 2 iki 5 nuo 7 iki 9 Seredomis 9 iki 12 ir susitarus
AKIŲ DAKTARAS
Ištai su defektuotas akis ir tinkamu laiku sugrąžinti šviesą. Išgaminuoją ir priskiriu akinius.
114 Summer Street
LAWRENCE, MASS.

Dr. Leo J. Podder

is Leningrado.

Specializuoja Vyriskų organų nepilnėjime. Gyvenimo permainų moterų. Moterų ir Vyrų ligas Kraujo ir Odos ligas.
Valandos: nuo 10 iki 12 dienų nuo 2 iki 4, nuo 7 iki 8 vakaro
180 HUNTINGTON AVE., BOSTON, MASS.
Tel. Commonwealth 4570

Tel. SOU 2805

DAKTARAS

J. L. Pašakarnis OPTOMETRISTAS

Ofiso valandos:
Nuo 9 ryto iki 7 vakaro
Seredomis:
Nuo 9 ryto iki 12 dienų
447 Broadway
SO. BOSTON, MASS.

DR. G. L. KILLORY

60 SCOLLAY SQUARE, Room 27 BOSTON. Telef. Lafayette 2371 arba: Somerset 2044-J
SPECIALISTAS KRAUJO, INKSTŲ IR NERVŲ LIGŲ
Daro Kraujo Patikrinimą
Valandos:
Nuo 9 ryto iki 7 vak. kasdien Nedėliom, nuo 10 ryto iki 1.

LITHUANIAN FURNITURE CO.

APDRAUSTI PERKRAUSTYTOJAI (Insured Movers)
Perkraustom čia pat ir į tolimas vietas.
Saugi priežiūra, kaina prieinama
326 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUTH Boston 4618